

TĒVJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

NOVEMBRIS
NR. 11
2017
€ 0,85

APBALVO AR VIESTURA ORDENI UN ATZINĪBAS KRUSTU

Viestura ordeņa IV šķira piešķirta un par ordeņa virsnieku iecelti:

- Aizsardzības ministrijas Militāro pārstāvju grupas štāba virsnieks *NATO* štābā Nīderlandē **pulkvežleitnants Normunds Baranovs**,
- Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Sauszemes spēku Kājnieku brigādes 1. mehanizētā kājnieku bataljona komandieris **pulkvežleitnants Raivis Melnis**,
- bijušais NBS Apvienotā štāba Operatīvās plānošanas departamenta Kaujas atbalsta pārvaldes vecākais eksperts **majors Rolands Millers**

Viestura ordeņa V šķira piešķirta un par ordeņa kavalieri iecelti:

- Zemessardzes Mācību centra priekšnieks **kapteinis Arturs Maksis**,
- Zemessardzes 3. brigādes Operatīvās daļas Mobilās apmācību nodaļas priekšnieks **virslieņants Dainis Mikanovs**.

Ar Viestura ordeņa pirmās pakāpes (zeltītu) goda zīmi apbalvoti:

- NBS Štāba bataljona Sakaru un informācijas sistēmu atbalsta centra Tehniskā atbalsta daļas Radiosakaru līdzekļu darbnīcas priekšnieks **štāba virsseržants Ainārs Bērziņš**,
- NBS Gaisa spēku aviācijas bāzes Aviācijas eskadriļas Vadības grupas kvalificēts speciālists **štāba virsseržants Gaitis Polis**.

Viestura ordeņa otrās pakāpes (sudraba) goda zīme piešķirta

- Zemessardzes 27. kājnieku bataljona Zemessardzes veterānam **seržantam Jānim Bahmanim**.

Foto — Gatis Dieziņš.

21. novembrī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš svinīgā ceremonijā pasniedza piemiņas medaļas *NATO* paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas kontingentu komandieriem, kuri tās nodos karavīriem, kas rotācijas kārtībā kopš šī gada jūnija pilda dienesta pienākumus Latvijā.

Ceremonijas laikā aizsardzības nozares vadība pateicās *NATO* paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas kontingentu komandieriem par karavīru dienestu Latvijā un sniegto ieguldījumu reģionālās drošības stiprināšanā, tādējādi aizsākot jaunu tradīciju, sveikt karavīrus, rotācijas termiņam noslēdzoties.

Piemiņas medaļu pasniegšanas ceremonijā piedalījās arī Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Atis Ilmārs Lejiņš un Kanādas vadītās *NATO* paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā pārstāvis.

Foto — Normunds Mežiņš.

LATVIJAS ZIŅAS

2

SVĒTKI
IR JĀNES MĀJĀS!

4

LATVIJA SVIN
LĀČPLĒŠA DIENU

6

SVINĀM LATVIJAS
DZIMŠANAS DIENU

8

FONDS «NAMEJS»

10

MĀCĪBAS «MAZAIS
NAMEJS 2017»

12

ZEMESSARDZES
1. RĪGAS BRIGĀDE

15

INTERVIJA AR
ZEMESSARDZES
KOMANDIERI

16

JAUNSARDZES
GADSIMTA CĒTURKSNIS

18

PĀRKĀPT
INTEREŠU
IZGLĪTĪBAS ROBEŽAS

20

«VILKU»
CĒTURDAĻGADSIMTS

22

EIROPAS
SAVIENĪBAS
EKONOMISKO
SANKCIJU PRET
KRIEVIJU ILGTSPĒJA

24

ARĪ *BALTDEFCOL*
SVIN LATVIJAS
VALSTS SVĒTKUS

25

ZŪDOŠO
ATMIŅU GLABĀTĀJI

26

GODINA
MŪSDIENĀS
KRITUŠOS KARAVĪRUS

27

ATKLĀJ PIEMIŅAS
ZĪMI LĀČPLĒŠA
KARA ORDEŅA
KAVALIERIEM

28

ĢENERĀLIS
ANDREJS KRUSTIŅŠ

29

ARTILĒRISTI
PĒTERBAZNĪCAS
TORNĪ

30

LHASA
OTRAIS TIBETAS
CEĻOJUMS

32

ĀRZEMJU ZIŅAS

34

BŪT VAI NEBŪT
EIROPAS ARMIJAI?

36

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Jaunsardzes un informāci-
jas centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs
www.empamil.eu

Iespēts Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — 67335391
Žurnālists **Taivo Trams** — 67335391
Žurnāliste **Džoanna Eglite** — 67335391

Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399
Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Fotogrāfs **Gatis Indrēvics** — 67335391
Fotogrāfs **Ēriks Kukutis** — 67335391
Makets **Aļona Savicka** — 67335391
Red. pārstāvis ASV **I. Zuševics**.
5438 Wild Rose Circle, Greendale,
WI 53129.
Tālrunis: 4144213934
e-pasts: ivarsvz@yahoo.com

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele**.
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzel.label@gmail.com
Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis**.
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt
ar autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsūdz.

No 16. oktobra līdz 3. novembrim ASV norisinājās gaisa atbalsta kontrolieru (JTAC) kvalifikācijas uzturēšanas un sertifikācijas mācības «*Bold Quest 2017*», kurās piedalījās arī Latvijas karavīri.

Militārās mācības «*Bold Quest*» ir ikgadējas ASV bruņoto spēku plaša spektra kaujas spēju novērtējuma mācības, kuru laikā Latvijas Nacionālo bruņoto spēku gaisa atbalsta kontrolieri veic dotos uzdevumus, sazinoties ar lidmašīnām un koordinējot tuvo gaisa atbalstu.

Gaisa atbalsta kontrolieri ir augsta līmeņa spējas, ko Latvijas bruņotie spēki attīstījuši, pateicoties partnerībai ar Mičiganas Nacionālo gvardi. Gaisa atbalsta kontrolieris no priekšējām līnijām koordinē un tieši vada tuvo gaisa atbalstu un cita veida gaisa atbalsta operācijas. Tuvais gaisa atbalsts ietver gan lidmašīnu, gan helikopteru gaisa operācijas pret ienaidnieka objektiem tuvā distancē.

No 23. līdz 27. oktobrim norisinājās Jūras spēku militārās mācības «*Flotex 2017*», kuru laikā Mīnu kuģu eskadras ūdenslidēju komanda pie Liepājas ostas Ziemeļu vārtiem 0,8 jūras jūdžu attālumā no krasta atrada zemūdens objektu, kas tika identificēts kā mina *KMD 500*. Sadarbojoties ar Liepājas ostas vadību, kā arī valsts un pašvaldības policiju, ūdenslidēju atminētāju komanda veica minas neitralizēšanu, izmantojot kontrolētas spridzināšanas metodes.

«Pēc neitralizēšanas procedūras konstatējām, ka atrastais zemūdens objekts ir aptuveni 500 kg smaga padomju ražojuma mācību mina, kas nav sprādzienbīstama,» uzsvēra komandleitnants A. Ronis. Mina tika izcelta no jūras un nogādāta krastā — Baltijas valstu ūdenslidēju mācību centrā Liepājā.

Militārājās mācībās «*Flotex 2017*», kas norisinājās vairākās fāzēs, piedalījās visas Jūras spēku apakšvienības.

1. novembrī, turpinot ASV operāciju «*Atlantic Resolve*», starptautiskajā lidostā «Rīga» ieradās helikopteri *UH-60 «Black Hawk»*, lai stiprinātu reģionālo drošību un demonstrētu ASV klātbūtni reģionā.

Operācijas «*Atlantic Resolve*» ietvaros Latvijā ieradās arī vairāk nekā 60 karavīru no ASV 1. gaisa kavalērijas brigādes 227. aviācijas pulka 3. bataljona, kas ar piecu helikopteru *UH-60 «Black Hawk»* atbalstu pildīs dienesta pienākumus Gaisa spēku aviācijas bāzē Lielvārdē, nomainot 10. aviācijas brigādes 3. vispārējā atbalsta aviācijas bataljona vienības «*Phoenix*» karavīrus, kas Latvijā bija izvietoti kopš marta.

227. aviācijas pulka 3. bataljona karavīri trenēsies kopā ar Nacionālo bruņoto spēku un NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas karavīriem, kā arī piedalīsies starptautiskajās militārājās mācībās. Plānots, ka šī rotācija Latvijā uzturēsies deviņus mēnešus.

2. novembrī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis tikās ar Maķedonijas ārlietu ministru Nikolu Dimitrovu, lai pārrunātu Latvijas aizsardzības nozares prioritātes, Eiropas un Balkānu reģiona drošības izaicinājumus, starptautiskās aktualitātes, kā arī turpmāko Maķedonijas eiroatlantisko integrāciju.

Maķedonijas ārlietu ministrs no 1. līdz 2. novembrim uzturējās darba vizītē Latvijā un tās ietvaros tikās arī ar ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču, Saeimas priekšsēdētājas biedri Inesi Lībiņu-Egneri, Saeimas deputātiem un Latvijas ārpolitikas ekspertiem.

No 3. līdz 5. novembrim Igaunijā, Surju un Sārdes pagastā, karavīri un zemessargi no Zemessardzes 2. brigādes piedalījās starptautiskās kājnieku nodaļu sacensībās «*Sookoll 2017*», ko rīko Igaunijas zemessardzes («*Kaitsliit*») Pērnavas apriņķa vienība.

Latviju šajās sacensībās pārstāvēja divas komandas no Zemessardzes 27. kājnieku bataljona un Zemessardzes 19. nodrošinājuma bataljona.

Dalībnieki sacentās kājnieku nodaļas sastāvā: nodaļas komandieris, komandiera palīgs, granātnieks un viņa palīgs, ložmetējnieks un viņa palīgs, strēlnieks sakarnieks, strēlnieks sanitārs un strēlnieks šoferis.

Zemessardzes komandas pēdējo gadu laikā izcīnījušas godalgotas vietas starptautiskās izlūkpatruļās Itālijā, Spānijā, Lielbritānijā un Lietuvā.

No 3. līdz 7. novembrim aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis uzturējās darba vizītē Helsinkos. Viņš tikās ar Somijas aizsardzības ministru Jusi Ninisti, lai pārrunātu NATO, Eiropas Savienības un Somijas aizsardzības jomas aktualitātes, Baltijas reģiona drošības situāciju, kā arī Latvijas un Somijas sadarbību aizsardzības nozarē. Abu valstu amatpersonas parakstīja divpusēju vienošanos par sadarbību ar aizsardzību saistīta aprīkojuma iepirkumu, izpēti, attīstības un ražošanas jautājumos.

Aizsardzības ministrs apmeklēja koncertu «*Dziesma brīvībai*» Helsinku pilsētas domē, kurā tika godināti karavīri, kas krituši par Latvijas un Somijas valstu neatkarību. Piedaloties šajā pasākumā, R. Bergmanis sveica valsts svētkos Somijā dzīvojošos Latvijas diasporas pārstāvjus.

No 8. līdz 9. novembrim aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis piedalījās NATO aizsardzības ministru sanāksmē Briselē, Beļģijā, kur tika diskutēts par alianses atturēšanas un aizsardzības spējam un to ieviešanu, kā arī NATO turpmākajiem plāniem spēju stiprināšanā.

Sanāksmes laikā R. Bergmanis piedalījās Ziemeļatlantijas padomes sanāksmē par alianses atturēšanas un aizsardzības politiku, diskutējot par NATO turpmākajiem plāniem tās pilnveidošanā.

«Latvijas valsts interesēs ir, lai NATO komandstruktūra būtu efektīva un spētu stāties pretī esošajiem un nākotnes drošības izaicinājumiem. Esmu pārliecināts, ka spēsim pilnveidot alianses spēju vadīt sabiedroto spēkus dažādās situācijās un dažādos reģionos, tādējādi sniedzot ieguldījumu alianses aizsardzības un atturēšanas spēju attīstībā,» uzsvēra R. Bergmanis.

Sanāksmē aizsardzības ministri pievērsās arī NATO vadītajai apmācības operācijai «Resolute Support» Afganistānā, diskutējot par līdz šim paveikto reģiona drošības situācijas uzlabošanā un alianses turpmāko iesaisti operācijā.

10. novembrī Alūksnes kultūras centrā notika Nacionālo bruņoto spēku Kājnieku skolas 25. gadadienu veltīts svinīgais pasākums, kuru apmeklēja Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš, Mācību vadības pavēlniecības komandieris un Nacionālās aizsardzības akadēmijas rektors pulkvedis Valts Āboliņš, Kājnieku skolas komandieris pulkvežleitnants Rinalds Buls, sadarbības partneri un citi aicinātie viesi.

Kājnieku skola ir Nacionālo bruņoto spēku militārās izglītības iestāde un tās galvenais uzdevums ir nodrošināt jauno karavīru pamatapmācību un militārās kvalifikācijas celšanas kursus atbilstoši Nacionālo bruņoto spēku pieprasījumam un rekrutēšanas plānam.

12. novembrī «Ziemassvētku kauju muzeja» apkārtnē, Jelgavas novada Valgundes pagasta «Mangalos» Latvijas un sabiedroto karavīri piedalījās svētku skrējienā «Patriots».

Skrējiena dalībniekiem un līdzjutējiem bija iespējams apskatīt daudzveidīgu militāro tehniku.

13. novembra kopīgajā Eiropas Savienības (ES) Ārlietu un Aizsardzības padomē Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs parakstīja notifikāciju par Pastāvīgās strukturētās sadarbības (*Permanent Structured Cooperation, PESCO*) izveidi drošībā un aizsardzībā, tādējādi apliecinot Latvijas līdzdalību sadarbībā un kļūstot par vienu no dibinātājvalstīm.

PESCO ir vairāku ES dalībvalstu brīvprātīga vienošanās stiprināt sadarbību Eiropas drošības un aizsardzības jautājumos. *PESCO* dalībvalstis apņemas veikt atbilstošas finanšu investīcijas aizsardzībā, tostarp ekipējuma iegādei, koordinēt aizsardzības plānošanu, lai novērstu spēju iztrūkumu un uzlabotu spēku pieejamību krīžu risināšanai ārpus ES.

PESCO uzsākšana ir nozīmīgs solis ES dalībvalstu militāro spēju stiprināšanā. Tās papildinās NATO spējas un sekmēs ES un NATO praktisko sadarbību.

14. novembrī vairāk nekā 100 Nacionālo bruņoto spēku un sabiedroto karavīri sniedza atbalstu Latvijas Neredzīgo bibliotēkas krājumu pārveidošanā no ēkas Rīgā, Juglas ielā 14 uz jauno ēku Strazdumuižas ielā.

Piedaloties Braila raksta grāmatu ķēdē, karavīri kopā ar citiem atbalstītājiem no rokas rokā nodeva gan senos, gan mūsdienu Braila raksta grāmatu krājumus, lai tos nogādātu Latvijas Neredzīgo bibliotēkas jaunajā ēkā. Ķēdes garums bija vairāk nekā 300 metru.

Atsaucoties Latvijas Neredzīgo bibliotēkas aicinājumam, grāmatu ķēdē piedalījās Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku, Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes, Militārās policijas, Zemessardzes un Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas karavīri, kā arī karavīri no Kanādas vadītās NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā un ASV karavīri, kuri atrodas Latvijā operācijas «Atlantic Resolve» ietvaros.

Pēc AM Preses nodaļas relizēm ziņas apkopojusi **Zigrīda Krauze**.
Foto — Alvis Mijsuns, Gatis Dieziņš, Normunds Mežiņš.

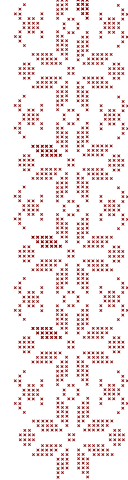
No 13. līdz 19. novembrim Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons darba vizītē uzturējās ASV un Kanādā.

Vizītes laikā ASV J. Garisons piedalījās ASV Vācijas Māršala fonda organizētajā Baltijas valstu un ASV ekspertu diskusijā par transatlantisko drošību, kā arī tikās ar ASV Potomaka fonda vadību, lai pārrunātu Baltijas reģiona drošības situāciju.

Tiekoties ar ASV kongresmeņiem un politiķiem, tika pārrunātas reģionālās drošības aktualitātes un izaicinājumi un Latvijas un ASV divpusējā sadarbība aizsardzības jomā.

Kanādā J. Garisons piedalījās Halifaksas drošības forumā, kas jau divto gadu pulcē vairāk nekā 300 ekspertu, kuri diskutē par aktuālajiem globālās drošības jautājumiem, veicinot un stiprinot stratēģisko sadarbību starp demokrātiskām valstīm.

J. Garisons piedalījās arī Kanādas NATO asociācijas un Kanādas Karaliskā militārā institūta rīkotajā diskusijā par Baltijas reģiona drošības izaicinājumiem un tikās ar latviešu diasporu Kanādā, lai valsts svētkos sveiktu tur dzīvojošos Latvijas diasporas pārstāvjus.

SVĒTKI IR JĀNES MĀJĀS!

Džoanna Eglīte

Foto — vsrž. Gatis Indrēvics un srž. Ēriks Kukutis.

Latvijas Jūras spēku kuģi Daugavā, rotāti mirdzošām lampiņu virtienēm, ik gadu 18. novembra novakarē atgādina par skaistākajām Latvijas dzimšanas dienas svinību tradīcijām. Šogad Latvijas Jūras spēkiem valsts svētkos bija papildu atbildība un gods, jo viņu komandieris flotiles admirālis Ingus Vizulis komandēja arī abas svētku parādes — 11. un 18. novembrī. Nosvērts. Mierīgs. Daudz pieredzējis. Viņš ir no tiem, kuriem sapnis par iešanu jūrā dzimst jau pusaudža gados. Tas bija toreiz, kad no vecāku dzīvokļa logiem Bolderājā viņš vēroja lielo ūdens klajumu. Pēc daudziem gadiem Ingus Vizulis kļuva par vienu no pieciem Latvijas admirāļiem, un nu jau gadu viņš komandē Latvijas Jūras spēkus.

— **Vai varētu teikt, ka ikkatra karavīra sapnis ir dienestā sasniegt maksimāli daudz un piedzīvot dienu, kad tiek uzdots gods komandēt parādi valsts svētkos?**

— Spēja izvīrīt mērķus un virzīties uz tiem ir svarīga katram cilvēkam. Tomēr, manuprāt, ne mazāk būtiski ir iemesli, kādēļ cilvēks kaut ko dara. Ja šī virzīšanās uz priekšu ir pāri citu galvām, lai tikai piepildītu ambīcijas, pašaplicinātos, nedomāju, ka šāds vadītājs jebkad būs patiesi

cieņīts un godāts. Uz mērķi ir vērts iet ar aizrautību un interesi par pašu procesu, ar vēlmi izdarīt kaut ko labāk, pilnveidot, attīstīt. Padoto karavīru cieņa militārajā vidē ir ļoti būtiska. Ar vardarbību un cietirdību to neiegūsi.

Vērojot jaunus jūrniekus, īpaši virsniekus, redzu — daudziem dienesta pirmajos gados mirdz acis, viņiem ir lieli mērķi, viņi ir pārliecināti, ka grib tos sasniegt. Minēšu piemēru — lai sagatavotu kuģa komandieri, nepieciešami aptuveni desmit gadi. Šajā laikā parasti veidojas ģimene, dzimst bērni, tiek iekārtota dzīvesvieta. Dzīve nostabilizējas. Bet virzīšanās tālāk pa dienesta kāpnēm parasti nozīmē arī dzīvesvietas un dzīvesveida maiņu, kas nereti nav vienpersoniski pieņemams lēmums. Tādos brīžos mērķi tiek pārskatīti un nereti mazināti, pakārtoti ģimenei un cilvēciskām prioritātēm. Lai turpinātu virzīties pretī augstiem mērķiem, ir jābūt gatavam daudz ko dzīvē pakārtot un mainīt.

— **Kad jums zvanīju, bijāt jūrā, vai šī aizrautība nepāriet?**

— Jūrā iznāk iet reti, kad tas ir nepieciešams, piemēram, mācību laikā. Bet ikdienā vairs ne. Tas patiešām ar laiku pāriet. Kad zvanījāt, kopā ar Jūras spēku kapelānu viesojāmies uz Jūras spēku kuģa «Virsaitis», kas jau vairākus mēnešus pilda NATO 1. pastāvīgās jūras pretmīnu grupas (SNMCMGI) štāba kuģa uzdevumus Baltijas un Ziemeļu jūrā. NATO 1. pastāvīgās jūras pretmīnu grupas kuģus komandē

Latvijas Jūras spēku virsnieks — komandleitnants Gvido Ļaudups. Kopumā šajā misijā dien vairāk nekā 50 Latvijas Jūras spēku cilvēki.

SNMCMGI kuģi novembra sākumā bija pietauvojušies vienā no Francijas ostām. Mūsu jūrnieki uz pusgadu ir misijā, un ir svarīgi, ka laiku pa laikam klātienē apmaināties ar jaunumiem. Jutu, ka cilvēki ilgojas pēc mājām, jo arī aizrautīgajiem jūrā gājējiem ir vajadzība pastaigāt pa zemi — it sevišķi, ja krastā (mājās) kāds gaida. Bet šajos mēnešos ir gūta ļoti liela pieredze — neatsverams ieguvums Latvijas Jūras spēkiem.

— **Kā redzat Jūras spēku turpmāko attīstību? Kas ir galvenās prioritātes?**

— Jūras spēku 25. dzimšanas dienā man uzdeva jautājumu: kā izjūtam to, ka mūsu spēka veida attīstībai tiek piešķirti mazāki līdzekļi nekā citiem. Šo situāciju nevar vērtēt šaurā laika nogrieznī, jo kopumā Jūras spēkiem vienmēr ticis mazliet vairāk nekā pārējiem. Bruņotajos spēkos nav sacensības par to, kurš spēka veids ir labāk attīstīts. Ir jābūt līdzsvaram, un attīstībai jānotiek saskaņā ar Nacionālo bruņoto spēku komandiera noteiktām prioritātēm. Vēl pirms trim gadiem mūsu Sauszemes spēki bija kājnietki neapbruņotos džipos. Bija nepieciešams modernizēt un aprīkot šo spēka veidu. Tāpat — Zemessardzi, lai viņiem būtu tādi paši ieroči kā regulāro spēku karavīriem. Viena no Latvijas Jūras spēku lielākajām vērtībām ir mūsu pretmīnu aizsardzības prasmes. Mēs esam

vienā līmenī ar elitārākajām valstīm jūras pretmīnu darbības jomā. To atzīst un novērtē starptautiski kolēģi. Mums ir pieci pretmīnu kuģi, kuriem nepieciešams veikt virkni uzlabojumu. Esam vienojušies ar Aizsardzības ministriju par trīs pretmīnu kuģu modernizāciju. Un mums tas ir laikus jāpaveic, lai neizkristu no pretmīnu aizsardzības valstu aprites un nezaudētu savas spējas, jo, lai tās atgūtu no jauna, būs vajadzīgi gadi.

Tāpat mums vajadzētu nopietnāk aprīkot Latvijas krīzes gados būvētos un ļoti askētiski aprīkotos patruļkuģus. Šogad veicām nelielu daļu šī darba — aprīkojot tos ar elektrooptiskām iekārtām un satelītsakariem.

— Kas, vadot Latvijas Jūras spēkus, jums visvairāk sagādājis gandarījumu, iespējams, — pārsteidzis, aizkustinājis?

— Jūtu apbrīnu un lepnumu par saņemtiem cilvēkiem, par viņu darba spējām un pašreizējo izcilību. Jūras spēkos trūkst cilvēku, bet par tiem, kuri mums ir, zinu, ka viņi izdarīs visu, lai uzdevumi tiktu izpildīti. Nevienu brīdi attieksmē nav jāsastopas ar pašreiz Latvijā tik bieži izplatīto atzinumu: «Tas nav mans pienākums.»

Mana komanda patiesi vairākkārt paveikusi lietas, kuru izpilde šķita maz ticama. Tas rada spēcīgu aizmugures un pleca sajūtu.

— Vai parādes laikā arī vairāk redzējāt savējos?

— Kad izeju ierindas priekšā, redzu visu kopumu. Kad dodu komandu, cenšos nevis noskaidrot pantiņu, bet vēroju, vai vienības to ir izpildījušas. Nākamo — dodu tad, kad redzu, ka viss ir izdarīts. Parādes komandēšana ir mijiedarbība, un svarīgi ir vērot un ieklausīties, jo mēs darbojamies kā vienots veselums.

Kad vienības soļo man garām parādes maršā, līdzīgi kā cilvēki pie televizoru ekrāniem, redzu tos, kuri tajā brīdī virzās garām.

Taču simboliski, jā, mums, Jūras spēkiem, šogad tika īpašs gods — nesām savu un Latvijas armijas karogu.

— 2015. gada parādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts atzina, ka katram komandierim, lai arī reglaments ir strikts, tomēr ir savs rokraksts.

— Nu jau vairākus gadus parādes komandē regulāro spēku veidu vai Zemesardzes komandieris, tādēļ šis gods tiek virsniekiem, kuri ieguvuši pulkveža vai jūras kapteiņa dienesta pakāpes un augstākas. Tādas saņem pēc vismaz 20 gadu dienesta bruņotajos spēkos. Šajā laika posmā komandētas daudzas un dažādas vienības. Veidojas savs noteikts stils, kā tiek dotas komandas, arī balss intonācija, skaļums.

Es pieņemu, ka tas arī ir šis individuālais rokraksts.

— Dienesta gaitās parāžu laikā esat bijis dažādās pozīcijās — soļojis, vērojies no malas, šogad — komandējis. Kā mainās izjūtas?

— Domāju, ka jebkuram, vadot lielu, publisku pasākumu, ir satraukums. Protams, visas vienības pirms tam ir mācījušās, ir kopēji mēģinājumi, un to laikā man ir iespēja no malas vērot un novērst nepilnības, sinhronizēt šo karavīru kopumu. Tomēr brīdis, kad pie Brīvības pieminekļa sagaidu Valsts prezidentu, ir īpašs.

— Kā jūs pats svinat Latvijas dzimšanas dienu?

— Jau daudzus gadus formā un dažādos svinīgos pasākumos. Šī publiskā dalība kļuvusi par neatņemamu dienesta sastāvdaļu. Bet, ja man kādu iemeslu dēļ nesanāktu piedalīties pasākumos klātienē, noteikti jau no rīta ieslēgtu televizoru, lai redzētu parādi. Šis notikums, manuprāt, iedvesmo un rada svētku sajūtu. Vakarā mums būtu ģimenes svētku vakariņas. Tik reti izdodas sapulcēties visiem kopā, ka kopā būšana būtu svētki jau paši par sevi. Man šķiet, lai radītu valsts svētku sajūtu, šajā dienā ir jāpiedalās svētku pasākumos un jānes svētki mājās.

LATVIJA SVIN LĀČPLĒŠA DIENU

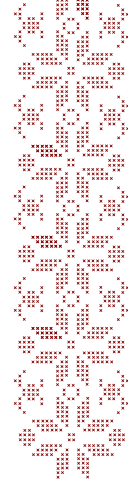
Šogad 11. novembrī apritēja 98. gada-diena, kopš Latvijas armija padzina no mūsu valsts galvaspilsētas naidīgo P. Bermonta karaspēku. Lai gan 1919. gadā cīņas pret bermontiešiem turpinājās arī citās Latvijas vietās, šī mūsu karavīru uzvara kļuva par visas Latvijas uzvaras simbolu Neatkarības karā. Lāčplēša dienas svinības noritēja gan mūsu valsts galvaspilsētā, gan daudzviet citur. Šogad 11. novembris bija sestdienā, tātad bija brīvdiena, un svētku pasākumi tika jo kupli apmeklēti.

Jau tradicionāli šajā svētku dienā galvenā vieta atvēlēta latviešu karavīram — gan atceroties Latvijas karaspēka veikumu Neatkarības karā, gan pieminot par Latvijas brīvību kritušos, gan godinot mūsu Nacionālo bruņoto spēku karavīrus viņu ikdienas darbā mūsdienu apstākļos.

11. novembra rītā Rīgas Doma baznīcā notika tradicionālais Lāčplēša dienas veltītais ekumeniskais dievkalpojums ar valsts augstāko amatpersonu piedalīšanos. Pēc dievkalpojuma valsts un bruņoto spēku vadība devās uz Rīgas Brāļu kapiem, kur notika piemiņas vainagu un ziedu nolikšanas ceremonija pie Mūžīgās uguns.

Viens no galvenajiem notikumiem bija Lāčplēša dienai veltītā Nacionālo bruņoto spēku un Iekšlietu ministrijas vienību militārā parādē. Šogad parādē, kuru komandēja Jūras spēku komandieris flotiles admirālis Ingus Vizulis, piedalījās 350 karavīri, zemessargi un iekšlietu struktūru darbinieki, kuri pārstāvēja visus spēku veidus, Zemessardzi, Valsts robežsardzi, Valsts policiju un Valsts ugunsdzēsības un

glābšanas dienestu. Parāde noritēja pēc tradicionālā scenārija ar svinīgo godasardzes maiņu pie Brīvības pieminekļa un Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa uzrunu. Svinīgā godasardzes maiņa notika arī pie Rīgas pils un pie pulkveža Oskara Kalpaka pieminekļa Rīgā, Esplanādes laukumā. Visas dienas garumā mūsu valsts galvaspilsētā norisinājās daudz dažādu svinīgu pasākumu. Vecrīgā, Latvijas Kara muzeja priekšlaukumā visu dienu bija aplūkojama NBS un NATO sabiedroto valstu militārā tehnika, varēja noklausīties Lāčplēša dienai veltītu koncertu. Patīkami, ka arī mūsu valstī šobrīd esošie citu NATO dalībvalstu karavīri aktīvi piedalījās Lāčplēša dienas godināšanā: pie Pulvertorņa varēja redzēt un aprunāties ar kanādiešu un spāņu karavīriem. Vēl piemiņas pasākums notika Pārdaugavā, Sudrabkalniņā, bet Vecmīlgrāvī pie «Ziemeļblāzmas» kultūras nama bija iespēja aplūkot militāro tehniku. Savukārt vakarā Daugavmalā pie Rīgas pils mūriem tika aizdegta tūkstošiem piemiņas svečīšu.

Latviešu karavīrus — brīvības cīnītājus — šajā dienā godināja arī citur Latvijā — visos mūsu valsts novados, daudzās ar Neatkarības kara piemiņu saistītās vietās. Šajā sestdienā daudzviet notika piemiņas dievkalpojumi, piemiņas pasākumi, lāpu gājieni uz Neatkarības kara piemiņas vietām, piemēram, Cēsis, Ogrē, Rēzeknē, Jelgavā, Kuldīgā, Liepājā, Mārupes novadā, Daugavpils novadā, Ventspilī un arī citās vietās. Kuldīgā varēja aplūkot mūsu un citu NATO valstu kaujas tehniku, ieročus un ekipējumu.

Vakarā karavīru piemiņai iedegtas svečītes rotāja ne tikai pieminekļu pakājes, bet bija iedegtas arī desmitiem tūkstošu mūsu māju logos.

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

Foto — Gatis Dieziņš, Gatis Indrēvics, Normunds Mežiņš.

SVINĀM LATVIJAS DZIMŠANAS DIENU

Pirms deviņdesmit deviņiem gadiem Rīgā proklamēja Latvijas Republiku. Nākamajā gadā mēs atzīmēsim valsts pastāvēšanas gadsimtu. Atbilstoši statistikas pētījumiem pēdējos gados ir krietni pieaudzis to cilvēku skaits, kas Latvijas Republikas proklamēšanas dienu uzskata par gada galvenajiem svētkiem. Un patiesi — svētku noskaņojumu šajā dienā varēja redzēt gan mūsu valsts galvaspilsētas ielās, gan citur valstī.

Neapšaubāmi dienas galvenais notikums bija militārā parāde Rīgā, Daugavmalā.

Valsts prezidents uzrunā militāro vienību parādes dalībniekiem un viesiem uzsvēra:

«Šodien parādē redzēsim, kā noris bruņoto spēku tehniskā attīstība, kā gada laikā esam izauguši. Palielinot valsts aizsardzības finansējumu, tiek turpināta mūsu armijas modernizācija, tiek attīstītas jaunas spējas un stiprināta valsts drošība.

Jauni cilvēki aktīvi stājas Zemessardzē un aktīvajā profesionālajā dienestā. Aug un attīstās Jaunsardze, kuras tēvzemes mīlestībai pievienojas prasmes to aizsargāt. Mēs esam tik stipri, cik mēs katrs esam gatavi iestāties par savu valsti!»

Šogad parāde bija daudz vērienīgāka, nekā mēs citus gadus bijām ieraduši redzēt. Parādē piedalījās apmēram 1000 militārpersonu, iekšlietu struktūru darbinieki, kā arī mūsu draudzīgo valstu armiju pārstāvji no Kanādas vadītās NATO kaujas grupas dalībvalstu bruņotajiem spēkiem. Ārzemju viesus pārstāvēja gan atsevišķas vienības, gan karogu grupas. Mūsu bruņotos spēkus pārstāvēja visu spēku veidu vienības. Parādē soļoja arī zemesargi un jaunsargi, robežsargi, policisti un ugunsdzēsēji. Pirmo reizi parādes vērotāji varēja redzēt mūsu jauno kaujas tehniku: jauniepirtās pašgājējhaubices, dažādu veidu bruņumašīnas, lielgabalus un citu tehniku.

Pēc parādes šo tehniku varēja aplūkot arī tuvāk. Parādē bija vērojama arī mūsu sabiedroto kaujas tehnika, piemēram, Spānijas un Polijas bruņoto spēku tanki. Pasažieru ostas pietātnē jau tradicionāli bija noenkuroti mūsu Jūras spēku kuģi, kas bija atvērti apmeklētājiem.

Svinības turpinājās arī pēc tam, kad militārā parāde bija beigusies. Šajā svētku reizē rīdzinieki un pilsētas viesi varēja vērot gaismas festivālu «Staro Rīga», piedalīties grandiozā lāpu gājienā, kas jau kļuvis par neatņemamu svētku sastāvdaļu. Vakarā pie Brīvības pieminekļa tauta kopā ar Valsts prezidentu vienojās kopējā himnas nodziedāšanā, bet svētku nobeigums bija vērojams Rīgas debesīs — diena noslēdzās ar grandiozu salūtu.

Sagatavojis **Juris Ciganovs.**

Foto — Gatis Dieziņš, Ēriks Kukutis un Normunds Mežiņš.

FONDS «NAMEJS» AICINA ATCERĒTIES UN RŪPĒTIES PAR SAVĒJIEM — KARAVĪRIEM

Džoanna Eglīte

Foto — Gatis Dieziņš.

Valsts svētku mēnesī aktīvu darbību uzsācis «Latvijas ģenerāļu kluba» 2015. gada vasarā dibinātais Valsts aizsardzības un patriotisma fonds «Namejs». Fondā «Namejs» darbojas gan bijušie NBS komandieri (Raimonds Graube, Juris Dalbiņš, Dainis Turlais), gan Latvijā pazīstami cilvēki (Vaira Viķe-Freiberga, Jānis Kazociņš, Juris Binde, Ojārs Spāritis), kurus vieno vēlme modināt un stiprināt sabiedrībā pašapziņu, kopības izjūtu un cieņu pret karavīriem, kas šo valsti ir sargājuši un sargā. Fonds mudina sabiedrību ziedot līdzekļus un novirza šo naudu karavīriem vai to ģimenēm, kam nepieciešams sociāls atbalsts. Lai labāk izprastu organizācijas mērķus, «Tēvijas Sargs» uz sarunu aicināja tās valdes priekšsēdētāju ģenerālleitnantu Raimonu Graubi.

— Kādēļ bija nepieciešams fonds ar šādu iniciatīvu? Vai sabiedrība, jūsuprāt, ir gatava rūpēties un novērtēt karavīru darbu?

— Man ir sajūta, ka sabiedrībā mostas vēlme un vajadzība runāt par tādiem jēdzieniem kā patriotisms un vēsturiskās atmiņas glabāšana. Turklāt pamazām veidojas izpratne, ka nevar nemitīgi visu prasīt un gaidīt no valsts. Mēs mācāmies cilvēciskā līmenī viens otru vairāk pamanīt un rūpēties, negaidot, ka to darīs citi.

Uzrunājot valsts aizsardzības jomā strādājošos, karavīrus un zemessargus iesaistīties šajā projektā, ik mēnesi ziedojot 1 eiro, būtībā aktivizēju katram karavīram svarīgu tēmu — dabā, cilvēka dzīvē un arī militārajā pasaulē viss ir ciklisks. Vecie karavīri aiziet, viņu vietā nāk jauni. Rūpes, cieņa un ieklausīšanās to cilvēku vajadzībās, kuri vairs nav aktīvajā dienestā, no vienas puses, uzrunā un aktivizē cilvēcību mūsos, no otras — dod drošības sajūtu esošajiem karavīriem nākotnei. Šis ieceris mērķis ir aicināt vairāk rūpēties citam par citu.

Turklāt process ir sācies, un ziedotie līdzekļi tiek novirzīti palīdzībai — divu misijās bojāgājušo karavīru vecākiem bija nepieciešama rehabilitācija pēc nopietnām slimībām. Tā tiek organizēta, apmaksāta un īstenosies jau decembrī. Milzīgs paldies gan no šiem sirmgalvjiem, gan no manis personīgi ziedotājiem, kuri ar savu atsaucību ir darījuši iespējamu šo palīdzību!

— Fonda pirmā publiskā iniciatīva novembra sākumā bija uzrunāt plašu bijušo un esošo karavīru un viņiem pieņemtā cilvēku loku, mudinot iesaistīties, «atceroties savējos», un ziedot bijušo karavīru un viņu ģimeņu atbalstam. Kas ir tie, kuriem vēlaties palīdzēt?

— Ja runājam plaši un ilgtermiņā, vairāki tūkstoši cilvēku — visi, kuri ir palīdzējuši veidot un sargāt šo valsti, ziedojuši

savu veselību un dzīvību par Latviju vai pildot tās dotu uzdevumu.

Ja šo cilvēku loku, kurus vēlamies atbalstīt, vizualizētu piramidā, tad pašā virsotnē būtu bojāgājušo karavīru ģimenes, jo īpaši — viņu bērni, kuriem mēs gribētu palīdzēt, piemēram, uzņemoties studiju kredīta nomaksu. Esmu apciemojis kritušo karavīru ģimenes un sapratis, cik svarīga tuviniekiem ir uzmanība un mirušā karavīra cieņpilna pieminēšana, atceroties, ka viņš ir kritis, pildot savas valsts dotu uzdevumu.

Nākamie šajā piramidā ir starptautisko operāciju veterāni, kuri guvuši ievainojumus vai traumas. Savukārt šīs piramīdas pamats ir visi tie, kuri veidoja Latvijas armiju un arī šo valsti — stāvēja pie barikādēm, pieteicās zemessargu rindās, 90. gadu sākumā atvaļinājās no padomju armijas, lai stātos Latvijas sardzē, dibināja Latvijas Jūras, Gaisa un Sauszemes spēkus.

Līdzīgi fondi un organizācijas karavīru atbalstam ir daudzās pasaules valstīs, jo, lai cik pretimnākoša un bagāta būtu valsts, ir daudzas jomas, kur tā nespēj sniegt atbalstu gan tāpēc, ka to neparedz valsts likumdošana un normatīvie akti, gan tāpēc, ka lēmumu izskatīšana un pieņemšana iet garu un birokrātisku ciklu un var būt ļoti novēlota. Amerikā, kad tikos ar «Namejam» radniecīgu organizāciju, lūdzu, minēt piemēru, kad Amerika — valsts, kas pret karavīru izturas ļoti cieņpilni, nevar tam sniegt palīdzību. Kolēģis pastāstīja par diviem Vjetnamas kara veterāniem. Tuviem draugiem. Pēc dienesta beigām katrs no viņiem dzīvoja savā Amerikas štatā. Viens no šiem draugiem nomira. Otram nebija līdzekļu lidmašīnas biļetei uz bērēm. Viņš vērsās fondā, un dažu stundu laikā viņa lūgums tika izskatīts un nokārtots. Bijušais karavīrs devās pavadīt savu biedru pēdējā gaitā.

Šādu piemēru un situāciju ir desmitiem. Arī pats, vadīdams Latvijas bruņotos spēkus, esmu ļoti iepazinies valsts struktūras, tādēļ, veidojot fondu, mēs valdē vienojamies, ka vienmēr jautājumus

un lūgumus pēc atbalsta risināsim operatīvi, steidzamības gadījumā kā saziņas un sava lēmuma paušanas līdzekli izmantojot e-pastu.

— Vai fonda «Namejs» galvenais mērķis ir sociāls un biedrīks atbalsts karavīriem?

— Tas ir ļoti svarīgs process un iniciatīva, kuru esošo un bijušo karavīru vidū ļoti ceram attīstīt un padarīt par pašsaprotamu. Tomēr tas nav fonda vienīgais mērķis. Mūsu virsmērķis ir stiprināt cilvēkos patriotismu, vienotības izjūtu, vēsturiskās piederības apziņu, tādēļ esam uzrunājuši arī virkni sabiedrisku organizāciju ar aicinājumu atbalstīt un iesaistīties. Ir daudz ideju,

kā fonda virsmērķi iecerēts īstenot — ar akcijām, konferencēm, atbalstu un sadarbību ar jauniešiem, ieguldījumu kultūrvēsturisku pieminekļu saglabāšanā.

Fonda «Namejs» dibinātāji un veidotāji ir cilvēki, kurus vieno kopīga pārliecība un vērtību izpratne. Neviens no «Nameja» biedriem nesaņem par šo darbu algu, bet mums ir mērķis fondā iesaistīt vairāk līdzīgi domājošu, aktīvu dalībnieku — karavīru, zemessargu, NBS veterānu un sabiedrībā godājamu cilvēku, lai varētu darboties plašāk.

Apzinoties, ka Latvijā ir vairākas karavīru atbalsta organizācijas, kopā ar domubiedriem meklējam juridiskus risinājumus, lai mēs visi varētu darboties zem viena jumta, dibināt asociāciju.

— Dzirdot aizrautību, ar kādu runājat, rodas sajūta, ka pašreiz īstenojat ideju, par kuras nozīmi esat dziļi pārliecināti un daudz domājis.

— Jā, jums taisnība. Kad atstāju Nacionālo bruņoto spēku komandiera amatu —

varbūt mazliet pirms laika, tobrīd jau zināju, ka vēlāk darbošos fondā «Namejs». Ļoti vēlējos uzņemties šo iniciatīvu. Vadot NBS, daudz enerģijas un uzmanības nepieciešams veltīt lēmumu izskatīšanai, kuri vērsti uz kopēju attīstību, naudas izlietojumu, ir vizītes, protokolārie pienākumi, stratēģiski nākotnes plāni — tajā visā dominē pragmatisms un nav vietas emocijām. Vienlaikus mani bija nepadarīta darba sajūta — es rūpējos par sistēmu, bet ne par konkrētu cilvēku, karavīru.

Apzinājos, ka ne jau abstrakts kopums, bet gan katrs individuālais karavīrs pilda savu pienākumu, lai Latvija būtu droša un aizsargāta. Tās ir svētas lietas, un man ir svarīgi izcelt šo cilvēku ieguldījumu un liela vēlme mudināt arī sabiedrību šīs vērtības apzināties.

— Kādēļ fonda dibinātājus apvieno vārds «Namejs»? Kādēļ izvēlēts šis nosaukums?

— Aplūkojiet Nameja gredzenu! Tajā ir vismaz divi spēcīgi vēstījumi. Gredzens glabā mūsu vēsturi, stāsta par cīņām, gatavību upurēties Latvijas valstij. Tāpat simbols ietverts arī gredzena pinumā — savijums padara to stipru. Pa vienam — esam laužami. Kopā — spēcīgi. Tāpēc ir vērts būt kopā. Tad arī citi godās mūsu pārliecību, gribu un vēlmi Latviju sargāt. Tas arī ir «Nameja» virsuzdevums — stiprināt cilvēkos šo vēlmi un gribu.

Vēlos pateikt personīgu paldies Latvijas Republikas aizsardzības ministram un Latvijas bruņoto spēku komandieriem par izpratni un atsaucību, atbalstot fonda «Namejs» darbību un ziedojumu vākšanu! 🇱🇻

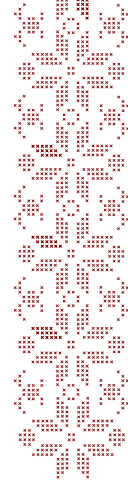

Fonds «Namejs» aicina sniegt savu ieguldījumu veterānu, karavīru un viņu ģimeņu atbalstam trīs dažādos veidos:

- Karavīri un aizsardzības nozarē strādājošie ir aicināti ik mēnesi novirzīt vienu eiro šim projektam
- Valsts svētkos cilvēku pulcēšanās vietās būs iespēja ziedot fonda «Namejs» mērķiem, preti saņemot piespraudi ar fonda simboliku
- Latvijas uzņēmēji, organizācijas un privātpersonas jebkurā laikā ir aicināti ziedot fonda «Namejs» mērķiem

Valsts aizsardzības un patriotisma fonds NAMEJS

Reģ. nr. 40008240249
Konta nr. LV45HABA0551040447334

MAZS NAMEJS GĀŽ LIELU... NAIDNIEKU

Toms Sadovskis

Foto — Normunds Mežiņš.

Oktobra izskaņā norisinājās šī gada nozīmīgākās Zemessardzes mācības — «Mazais Namejs 2017», taču neļaujiet nosaukumam samulsināt. Ne velti tiek teikts, ka mazs ciniņš var lielu vezumu gāzt. Ar šīm mācībām ir līdzīgi — zemessargi pierādīja, ka spēj gāzt kalnus.

Lietderīgi izmantota katra minūte

Zemgaļu virsaiša Nameja vārdā nosauktajās mācībās šogad piedalījās vairāk nekā 2700 dalībnieku — zemessargi un karavīri no visām Zemessardzes vienībām, rezerves karavīri, Nacionālo bruņoto spēku Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes karavīri, kā arī zemessargi un karavīri no Lietuvas, Dānijas, ASV un Igaunijas. Aktīvākā mācību daļa norisinājās Skrundas militārajā pilsētiņā, tādēļ tieši šo daļu aplūkosim plašāk.

Skrundas mācību posms norisinājās no 19. līdz 22. oktobrim, tātad kopā četras dienas. Protams, ņemot vērā Zemessardzes specifiku, ka ikvienam zemessargam ir arī pamatdarbs, ne visi varēja ierasties jau mācību pirmajā dienā, kas bija ceturtdiena. Tomēr līdz piektdienas vakaram mācību norises vietā bija ieradušies gan drīz visi 300 ciniņāji.

Jau no ierašanās brīža zemessargiem bija jāiejutās lomā — viņi tika instruēti, ka šajā teritorijā pastāv reāls apdraudējums, tādēļ jāievēro īpaša piesardzība, jo apkārt ir naidnieka izlūki un viņu drošību apdraud arī snaiperi. Un naidnieki patiešām bija, taču arī viņu lomu pildīja daļa zemessargu. «Sadzīvi mēs nedaudz sarežģījām — bija arī izlūki sagatavojušies. Līdz ar to, dzīvojot šeit, bija jāievēro visa procedūra — kur naktī drīksti vai nedrīksti ugunsroku kurināt, kur drīksti uzsmekēt. Jārēķinās, ka jebkurā brīdī snaipe var izšaut. Lai nav tā, ka atnāc un vienkārši gaidi izšaudišanos svētdienā,» skaidro Zemessardzes 4. brigādes komandieris Andris Rieksts, kurš šajā amatā stāties šā gada jūnijā.

Ārpus komforta zonas

Šogad ne tikai vasara bija auksta, bet arī rudens padevies nemilīgs — septembris un oktobra pirmā puse iezīmējās ar pamatīgām lietavām, savukārt oktobra otrajā pusē temperatūras stabiņš noslidēja zem nulles. Apmācību periodā arī laikapstākļi zemessargiem lika atcerēties, ka dzīvojam ziemeļu puslodē, kas nakšņošanu jau tāpat neomulīgajās Skrundas pilsētiņas ēkās padarīja vēl nepatīkamāku.

«Tā ir daļa no mācībām — tiklīdz ir konflikts, reālajā dzīvē jebkāds komforts zūd. Šeit diskomforts tika radīts, un arī tas

bija viens no mērķiem,» stāsta komandieris Rieksts, uzsverot, ka šāda veida mācībām ir jābūt pēc iespējas pietuvinātām reālai konfliktsituācijai. Lai gan lielākoties zemessargiem ir pamatdarbs, kas parasti nekādā veidā nav saistīts ar militārajām struktūrām, izrādījās, ka arī ar diskomfortu visi tika galā veiksmīgi. No 300 mācību dalībniekiem tikai viens pēc pirmās nakts vērsās pēc medicīniskās palīdzības, jo viņam bija paaugstināta temperatūra. Laza- retē viņš tika aprūpēts, taču, ņemot vērā, ka temperatūra nekritās, komandieris pieņēma lēmumu, ka drošāk būs, ja arī mācību kulminācijā zemessargs nepiedalīsies. Jaunais vīrietis gan labprātāk ar visu temperatūru būtu skrējis, lēcis un šāvis, tomēr drošības pasākumi ir jāievēro, lai maza ķibe nepārvērstos lielā ķezā.

Vēl viens faktors, kas tika izmantots, lai mācības vēl vairāk pietuvinātu realitātei, bija ēdināšana. Mācību laikā zemessargi tika nodrošināti ar sauso uzturdevu, kas latvietim nevar aizstāt tik ļoti iecienītos kartupeļus ar karbonādi, taču dod iespēju labāk iejusties radītajā situācijā.

Konflikta gadījumā zemessargi visefektīvākie būs pilsētvidē

Pēc vairāku dienu gatavošanās mācības kulmināciju sasniedza svētdienas rītā, kad vienlaikus tika izspēlēta ēku ieņemšana trīs atsevišķās vietās. Šajās mācībās piedalījās visi Zemessardzes 4. brigādes kājnieku bataljoni, izņemot 51. bataljonu, kas tajā laikā bija starptautiskajās mācībās Lietuvā. Bataljoni tika sadalīti trijās grupās un izvietoti trijās dažādās vietās. Katrā no dislokācijas vietām bija jānosargā divas ēkas, kuras pretinieks mēģināja ieņemt vienu pēc otras.

«Kas pret ko? Tas nav būtiski — ir vienkārši naidnieks, kas nav ne sarkanais, ne zilašais vai zilais. Ja mēs paskatāmies pēdējos pasaules konfliktus, visas kaujas notiek apdzīvotās vietās. Tieši tādēļ arī šajās mācībās tiek inscenēta kauja apdzīvotā vietā,» stāsta Andris Rieksts, uzsverot, ka speciāli mācībām leģendā nav obligāti jāizdomā konkrēts pretinieks, jo galvenais ir noslipēt tās zināšanas, kas iegūtas visa gada garumā mācoties.

«Mēs esam militāristi. Mums ir jāgatavojas konfliktam. Es lūdzu Dievu, lai tas nenotiktu, bet mums, militāristiem, ir jābūt sagatavotiem,» piebilst komandieris. Viņš arī uzsver, ka, organizējot mācības, ir jākoncentrējas uz to, kas zemessargiem būs jādara reālā apdraudējuma laikā. Proti, viņš kā komandieris redzot zemessargu efektīvi darbojamies tieši pilsētvidē.

Skrundas stratēģiskais nozīmīgums

Mācību kulmināciju vēroja arī Skrundas novada domes priekšsēdētāja Loreta Robežniece, kas pēc mācībām pauda gandarījumu, ka militārā pilsētiņa attīstās un tiek izmantota. Atbildot uz jautājumu par izaicinājumiem, ar kuriem nākas saskarties, kad pašvaldības teritorijā regulāri notiek militāras mācības, domes

priekšsēdētāja sacīja: «Es domāju, ka tas nav izaicinājums, bet tā ir drošība. Šis objekts ir viens no pieejamākajiem Baltijas valstīs. Un es ļoti priecājos, ka šis objekts ir pārgājis Aizsardzības ministrijai. Tātad šī vieta dzīvos. Te nebūs drupu.»

Arī Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts uzteic vietas nozīmīgumu, norādot, ka 42 hektāru teritorija ir unikāla, jo ir tālu no civilajiem iedzīvotājiem.

«Jebkurās mācībās būs troksnis, un tas var radīt neērtības iedzīvotājiem. Bet te... Skrunda mūs nedzird, turklāt teritorija ir tāda, ka mēs to viegli varam apsargāt.» Pēc viņa aplēsēm, primāros darbus teritorijas uzlabošanā var izdarīt samērā ātri, proti, jāuzliek vaļējām lūkām vāki un jāparūpējas, lai arī tumsā mācības varētu rīkot droši.

Modrības nezaudēšana un gatavošanās mācībām «Namejs 2018»

Valsts mēroga militārās mācības «Namejs» tiek rīkotas reizi četros gados, un katra gada izskaņā šīs mācības ir ne tikai kā eksāmens, bet arī kā gatavošanās nākamajām, šoreiz — «Namejam 2018». Nākamajā gadā «Namejs» būs lielākās militārās mācības, kādas Latvijā ir piedzīvotas, un tajās piedalīsies ne tikai Latvijas bruņotie spēki, bet arī visas pārējās struktūras, kurām reāla apdraudējuma gadījumā būs jāstrādā. Tas nozīmē, ka mācībās tiks iesaistīti ne vien zemessargi un karavīri, bet arī pašvaldības un ministriju pakļautībā esošās iestādes.

«MAZAIS NAMEJS» LIMBAŽOS

No 19. līdz 29. oktobrim notika Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes gada lielākās mācības «Mazais Namejs 2017», kurās brigādes štābs Valmierā no 19. līdz 26. oktobrim trenējās štāba procedūrās un plānošanā. Savukārt mācības lauka apstākļos notika no 27. līdz 29. oktobrim Limbažu un Alojas novados, un tajās piedalījās vairāk nekā 500 zemessargu un karavīru no Zemessardzes 17., 19., 22., 27. un 54. bataljona, kā arī rezerves karavīri un zemessargi un karavīri no Dānijas, Igaunijas un ASV.

Mācību laikā zemessargi un karavīri uzlaboja apakšvienību personālsastāva sadarbību, lēmuma pieņemšanas procesa iemaņas un reaģēšanas spējas, kā arī pilnveidoja bataljona kaujas grupu prasmes aizkavēšanas operāciju veikšanā, komandpunktu izvēršanā un komandvadības nodrošināšanā. Mācību aktīvā fāze notika gan dienā, gan naktī, to dalībnieki divas diennaktis pavadīja gandrīz bez miega, skaudros laika apstākļos, lai mācītos darboties noguruma un paaugstināta stresa situācijā.

Mācību praktisko norises daļu Limbažu novadā organizēja Zemessardzes 27. kājnieku bataljons, kas mācību vietas izvēlas tā, lai aptvertu visu Vidzemi. Piemēram, pagājušajā gadā šāda veida mācības noritēja bijušā Cēsu rajona teritorijā, un, lai pēc iespējas labāk iepazītu brigādes atbildības teritoriju, šogad par mācību norises vietu izvēlēts Limbažu un Alojas novads. Ar šo novadu pašvaldībām jau iepriekš ir bijusi veiksmīga sadarbība, arī iedzīvotāji jau ir raduši savos novados redzēt karavīrus, zemessargus un militāro tehniku.

Mācību noslēguma pasākums 29. oktobrī notika Limbažu stadionā, un to apmeklēja arī desmitiem vietējo iedzīvotāju —

ģimenes ar bērniem, kuri labprāt izmantoja iespēju apskatīt militāro tehniku, ieročus un ekipējumu.

Lauka taktiskās mācības «Mazais Namejs 2017» notika visā Latvijā no 19. līdz 29. oktobrim, un tajās piedalījās vairāk nekā 2700 zemessargu un karavīru no visām Zemessardzes vienībām, rezerves karavīri, Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes karavīri, kā arī zemessargi un karavīri no Lietuvas, Dānijas, ASV un Igaunijas. Mācības organizē Zemessardze, un tajās tiek pilnveidotas bataljona kaujas grupu prasmes aizkavēšanas un aizsardzības operāciju veikšanā, komandpunktu izvēršanā un komandvadības nodrošināšanā.

*Sagatavots pēc ZS preses materiāliem.
Foto — Kristaps Liepa.*

«MAZAIS NAMEJS 2017» PILNVEIDO AIZSARDZĪBAS SPĒJAS UN SADARBĪBU

Ruta Surovcova,

dižkareive, ZS 3. brigādes civilmilitārās sadarbības speciāliste.

Foto — no Zemessardzes 31. kājnieku bataljona arhīva.

Oktoobra beigās notika Zemessardzes 3. Latgales brigādes lauka taktiskais vingrinājums «Mazais Namejs 2017», kurā piedalījās vairāk nekā 1000 karavīri un zemessargi no visiem septiņiem Zemessardzes 3. Latgales brigādes bataljoniem. Mācībās piedalījās arī rezerves karavīri, Nacionālo bruņoto spēku Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes karavīri, kā arī karavīri un zemessargi no Lietuvas un Igaunijas, Valsts policijas un Valsts robežsardzes pārstāvji.

Mācību «Mazais Namejs 2017» aktīvā fāzē norisinājās Alūksnes un Dagdas novadā no 27. līdz 29. oktobrim, un tās bija lielākās Zemessardzes 3. Latgales brigādes mācības šī gada laikā. Laika posmā no 9. līdz 26. oktobrim brigādes štābs un bataljoni gatavojās mācībām, trenējot štāba procedūras un plānošanu.

Lauka taktiskā vingrinājuma «Mazais Namejs 2017» mērķis bija trenēt bataljona kaujas grupas apakšvienību prasmes aizkavēšanas un aizsardzības operāciju veikšanā, paaugstinot brigādes vienību sagatavotības līmeni, kā arī pilnveidojot apakšvienību personālsastāva sadarbību un reaģēšanas spējas. Tāpat mācību laikā karavīriem un zemessargiem bija iespēja

pilnveidot lēmuma pieņemšanas procesa iemaņas, trenēt iemaņas komandpunktu izvērsnā un komandvadības nodrošināšanā.

Zemessardzes 3. Latgales brigādes komandieris pulkvežleitnants Māris Simsons jūtas gandarīts par paveikto un saņemtajiem rezultātiem. Katru gadu tiek izvirzīti jauni un daudz augstāki mērķi, tādā veidā mēs neapstājamies pie sasniegtā, bet paceļam latiņu vēl augstāk. Tieši tāpēc ir jāzasa pateicība katram, kas iesaistījās lauka taktiskā vingrinājuma «Mazais Namejs 2017» organizēšanā un īstenošanā, jo kopā mēs esam liels spēks. Pulkvežleitnants Māris Simsons uzsver to, cik nozīmīga ir sadarbība ar Baltijas valstīm, sakot, ka ir jābūt spējīgiem nodrošināt taktiskā līmeņa vienību efektīvu sadarbību gan apgādes, gan kaujas nodrošinājuma jomā. Šāda veida mācības ir lieliska iespēja strādāt pie minētajiem elementiem un pilnveidot tos.

Intervijā Latgales reģionālajai televīzijai līdzīgu uzskatu pauda arī Lietuvas Nacionālo brīvprātīgo spēku «Vytis» apgabala 5. teritoriālās vienības komandieris pulkvežleitnants Vids Zabjela, sakot, ka šāda veida mācības ir lieliska iespēja Lietuvas karavīriem trenēties kopā ar Latvijas karavīriem. Pulkvežleitnants Vids Zabjela atzina, ka mācības norisinās veiksmīgi un ka karavīri kaujas laukā cits citu saprot, jo lieto tādu pašu tehniku un ieročus.

Zemessardzes 3. Latgales brigādes komandieris pulkvežleitnants Māris Simsons atzīst, ka veiksmīga sadarbība tiek attīstīta arī ar Iekšlietu ministrijas struktūrām.

Šajās mācībās tika iesaistīti vairāk nekā 60 Valsts robežsardzes pārstāvji — gan kājnieku uzdevumu izpildē, gan izlūkinformācijas nodrošināšanā. Tā bija iespēja integrēt Valsts robežsardzes pārstāvjus mūsu uzdevumu izpildē. Valsts policija savukārt nodrošināja sabiedrisko kārtību un drošību uz valsts ceļiem. Liels atbalsts mācību organizēšanā un īstenošanā ir arī zemes īpašnieku atsaucība un pretimnākšana, saskaņojot viņiem piederošo teritoriju izmantošanu mācību nolūkos.

Karavīru un zemessargu zināšanas veiksmīgi tika izmantotas lauka taktiskajā vingrinājumā «Mazais Namejs 2017», tādējādi stiprinot aizsardzības spējas un pilnveidojot iekšējo sadarbību starp Zemessardzes vienībām, kā arī sadarbību ar Nacionālo bruņoto spēku vienībām, sabiedroto spēku vienībām un Iekšlietu ministrijas struktūrvienībām.

No 16. līdz 27. oktobrim Zemessardzes 3. Latgales brigādē notika rezerves karavīru apmācība.

Mācību «Mazais Namejs 2017» aktīvajā fāzē rezerves karavīri tika integrēti bataljona kaujas grupas štābā atbilstoši savai kompetencei un dienesta pieredzei.

Alūksnes novadā vingrinājumu organizēja Zemessardzes 31. kājnieku bataljons sadarbībā ar Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljonu un Zemessardzes 25. kājnieku bataljonu, savukārt Dagdas novadā — Zemessardzes 55. kājnieku bataljons sadarbībā ar Zemessardzes 56. kājnieku bataljonu un Zemessardzes 32. kājnieku bataljonu. Zemessardzes 34. artilērijas bataljons atbalstīja abas bataljona kaujas grupas.

Viesu dienā mācības apmeklēja un ar to dalībniekiem tikās Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons, NBS Apvienotā štāba priekšnieka vietnieks atbalsta jautājumos pulkvedis Imants Ziediņš, Zemessardzes štāba priekšnieks pulkvežleitnants Ervīns Kopeika, kā arī Lietuvas Nacionālo brīvprātīgo spēku «Vytis» apgabala 5. teritoriālās vienības komandieris pulkvežleitnants Vids Zabjela un citi aicinātie viesi. Viesu dienas dalībnieki tika informēti par mācību norisi un viņiem bija iespēja vērot arī paraugdemonstrējumus.

ZEMESSARDZES 1. RĪGAS BRIGĀDES ATJAUNOŠANA

ZS 1. Rīgas brigādes komandieris pulkvežleitnants Sandris Gaugers saņem karogu no Valsts prezidenta un dod svinīgo zvērestu.

Svinīgā parādē 2. novembrī. ZS 1. Rīgas brigādes apvienotā apakšvienība ar tikko saņemto karogu un brigādes komandieri priekšgalā.

Šī gada 2. novembrī norisinājās svinīgā Zemessardzes (ZS) 1. Rīgas brigādes karoga pasniegšanas ceremonija, kurā piedalījās Valsts prezidents Raimonds Vējonis, aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš, Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš un Zemessardzes vienību komandieri, karavīri un zemessargi. Zemessardzes 1. Rīgas brigādes karogu no Valsts prezidenta rokām saņēma un svinīgo zvērestu deva jaunās vienības komandieris — pulkvežleitnants Sandris Gaugers.

Zemessardzes 1. Rīgas brigāde ir izveidota papildus jau esošajām trīs brigādēm (Vidzemē, Kurzemē un Latgalē), lai nodrošinātu Zemessardzes uzdevumu efektīvāku izpildi, kā arī veicinātu Zemessardzes un Nacionālo bruņoto spēku operacionālu un funkcionālu integrēšanu kopīgu uzdevumu izpildei.

Zemessardzes 1. Rīgas brigādes sastāvā būs Zemessardzes Studentu bataljons,

Zemessardzes 17. kaujas atbalsta bataljons un Zemessardzes 19. nodrošinājuma bataljons. Zemessardzes 1. Rīgas brigādes pastiprināšanai tiks izveidoti vēl divi jauni bataljoni — Bauskā un Rīgā. Zemessardzes struktūra ar sadalījumu brigādēs (aizvietojot Zemessardzes novadus) tika izveidota jau 2016. gadā, lai aktualizētu Zemessardzes nozīmi valsts aizsardzības sistēmā. Galvenais Zemessardzes struktūrālās uzbūves izmaiņu mērķis ir panākt Zemessardzes maksimāli efektīvu sadarbību ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, pildot Valsts aizsardzības operatīvajā plānā noteiktos uzdevumus.

Jaunā Zemessardzes struktūra atbilst NATO pieņemtajam strukturālajam sadalījumam militārajās vienībās. Nākotnē tiek plānots turpināt pilnveidot Zemessardzi, uzlabojot arī tās operacionālās spējas.

*Pēc AM preses relīzes sagatavojuši
majore Vizma Kaļčeva.
Foto — Gatis Dieziņš.*

AICINĀJUMS!

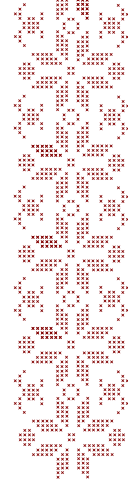
Katrs Latvijas pilsonis pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas var dot savu artavu Latvijas aizsardzībā, kļūstot par zemessargu vai profesionālā militārā dienesta karavīru.

Pirmais solis ieskaitīšanai Zemessardzes rindās — pieteikšanās savai dzīvesvietai vistuvākajā Zemessardzes bataljonā (detalizēta informācija: <http://www.zs.mil.lv>).

Ja esi profesionālā militārā dienesta karavīrs, izvērtē iespēju turpināt savu militāro karjeru jaunizveidotajā Zemessardzes 1. Rīgas brigādes štābā vai kādā no brigādes bataljoniem (Rīgā un Rīgas apkaimē).

ZS 1. Rīgas brigādes apvienotā apakšvienība ar valsts augstākajām amatpersonām un goda viesiem. Priekšplānā: otrais no kreisās ZS kapelāns R. Krasinskis, bijušais NBS komandieris R. Graube, 1. Rīgas brigādes jaunais komandieris S. Gaugers, 1. Rīgas brigādes pirmais komandieris J. Paļevskis, aizsardzības ministrs R. Bergmanis, Valsts prezidents R. Vējonis, NBS komandieris L. Kalniņš, ZS komandieris A. Ozoliņš, ZS 1. Rīgas brigādes pēdējais komandieris V. Supe, ZS 1. brigādes trešais komandieris I. Baikovs, aiz V. Supes: ZS veterāns J. Reķe un Rīgas domes pārstāvis D. Turlais. Aiz Valsts prezidenta: Zemessardzes karogs un 1. Rīgas brigādes karoga grupa.

ZEMESSARDZES KOMANDIERIS: MŪSU AMBĪCIJAS IR LIELAS, BET REĀLAS

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Nesen aizvadītas bruņoto spēku ikgadējās mācības «Namejs», kurās bija integrētas Zemessardzes mācības «Zobens» jeb «Mazais Namejs». Par to rezultātiem un Zemessardzes tuvākas un tālākas attīstības perspektīvām stāsta Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš.

— Kā noritēja mācības, un vai esat apmierināts ar to rezultātiem?

— Esmu pilnīgi pārliecināts, ka mācību mērķi esam sasnieguši, rezultāti bija ļoti, ļoti labi. Mācībās piedalījās visas Zemessardzes brigādes, strādājām visos Latvijas novados. Izmantojām iespēju un pārbaudījām, izmēģinājām dažas novitātes, ko pēc tam ieviesīsim kā pastāvīgus dienesta elementus.

— Kādi secinājumi izdarāmi pēc mācībām?

— Tādēļ jau mācības ir domātas, lai mēs varētu testēt savas spējas un saprast,

kur un kas vēl jāpilnveido. Arī šīs nebija izņēmums. Esam izanalizējuši rezultātus un izdarījuši secinājumus. Ir skaidrs, ka mums jāturpina pilnveidot darbu ar komandvadības, sakaru un netiešā kaujas atbalsta sistēmām. Ir uzlabojamas lietas arī sadarbībā ar civiliedzīvotājiem.

— Šogad esat eksperimentējuši — kādas jaunas spējas testējāt?

— Viens no būtiskākajiem jauninājumiem bija tas, ka mācību norisē varējām integrēt līdzīgu citu valstu vienību dalību. Divi Igaunijas «Kaitseliit» vadi darbojās divās mūsu Zemessardzes brigādēs, kopā ar viņiem strādāja arī viens vads no Dānijas. Savukārt Lietuvas zemessargu jeb Lietuvas Nacionālās aizsardzības brīvprātīgo spēku vads darbojās 3. brigādes sastāvā Latgalē. Es domāju, ka tā mums visiem bija ļoti lietderīga pieredze, kas Zemessardzes mācības «Mazais Namejs» pacēlusi starptautiskā līmenī.

Protams, daudziem zemessargiem jau ir starptautiskās sadarbības pieredze gan misijās, gan multinacionālos vingrinājumos, taču pašu mācībās to līdz šim vēl nebija mēģinājuši.

Vēl viena būtiska novitāte bija paralēli mācībām notiekošās rezerves karavīru un virsnieku apmācības. «Mazā Nameja» laikā mēs integrējām rezerves karavīrus un virsniekus Zemessardzes štābu darbā, iesaistot pavisam konkrētu uzdevumu izpildē. Arī šeit rezultāti bija ļoti labi — pārliecinājāmies, ka integrācija norisēja veiksmīgi un ar saviem uzdevumiem viņi tika galā bez grūtībām.

Testēja gan konvencionālās, gan nekonvencionālās karadarbības iespējas, tostarp arī pret darbību hibridkara metodēm. Vēl viens jaunums bija sadarbība ar Valsts robežsardzi — Zemessardzes 3. brigāde ar robežsargiem sadarbojās konkrētu mācību uzdevumu izpildē, kopīgi veidoja mobilizācijas punktus un nodrošināja to darbību.

— Droši vien jaunums bija arī darbība visā Latvijā un ne tikai poligonos?

— Jā, šoreiz zemessargiem nācās darboties, ja tā var teikt, ne savā komforta zonā, jo visas mācību norises vietas bija ārpus jau zināmajām mācību vietām — ierastajiem poligoniem un treniņu vietām. Mācībās galvenokārt izmantojām civilo infrastruktūru, sabiedriskajā un privātpašumā esošās zemes un ceļus. Tas, protams, rada problēmas arī civiliedzīvotājiem, tāpat mūsu pārvietošanās pa koplietošanas ceļiem. Tomēr es uzskatu, ka kopumā sadarbību var dēvēt par veiksmes stāstu — visos gadījumos, kur tas bija nepieciešams, mums izdevās vienoties par abpusēji pieņemamiem risinājumiem. Izmantojot iespēju, gribu teikt lielu paldies pašvaldībām un civiliedzīvotājiem par izrādīto atsaucību un sapratni.

— Kādi ir lielākie ieguvumi no mācībām?

— Liels ieguvums no aizvadītajām mācībām ir pārliecība, ka Zemessardze ir spējīga patstāvīgi vadīt kaujas operācijas. Var uzsvērt arī mācību uzdevumu dažādību. Piemēram, 4. brigāde organizēja mācības «Skrunda», kas imitēja kaujas operāciju pilsētvidē, protams, vingrinājumā

izmantojot salūtmuniciju. Arī tas mums bija savā ziņā eksperiments, ko darījām pirmo reizi. Man pašam bija izdevība būt klāt un vērot kaujas elementus pilsētvidē nelielā ciematā pie Limbažiem. Arī šeit man jāuzteic iedzīvotāju atsaucība. Vingrinājuma laikā šis ciemats faktiski bija paralizēts kādas trīs stundas, taču pilnīgi visi iedzīvotāji tam bija piekrituši. Mani ļoti priecē, ka cilvēki nav vienaldzīgi pret šo ļoti nopietno darbu, ko mēs darām.

— Vai ir vēl kādi secinājumi par mācību rezultātiem?

— Ko vēl varētu uzlabot? Noteikti — laika apstākļus, taču tos mēs diemžēl nevaram ietekmēt. Šogad biežo lietavu un augsnes slapjuma dēļ nācās pārplānot mūsu manevrēšanas vingrinājumus, lai nepadarītu neizmantojamas privātpašumā esošās zemes.

Kopumā tas noteikti bija labs treniņš pirms lielajām Nacionālo bruņoto spēku mācībām «Namejs 2018» nākamgad. Uzdevumus esam izpildījuši un arī guvuši pārliecību par saviem spēkiem.

— Runājot par Zemessardzes attīstību kopumā — kādi pašlaik ir paši aktuālākie uzdevumi?

— Pirmais un galvenais uzdevums mums ir Zemessardzes vienību spēju un kapacitātes attīstīšana. Mums ir skaidrs rīcības plāns, ir finansējums tā realizēšanai un pārliecība, ka ejam pareizajā virzienā. Esmu pārliecināts, ka jau nākamgad visi redzēsīm šīs virzības rezultātus.

Konkrētu uzdevumu ir ļoti daudz, bet, ja runājam par būtiskākajiem, noteikti jāmin izlūkošanas, sakaru un netiešā uguns atbalsta spēju tālāka attīstīšana. Parāli gatavojam arī 120 mm mīnmetēju apkalpes — tas būs ļoti labs atbalsta instruments kaujas uzdevumu izpildei. Procesā ir arī prettanku un pretgaisa aizsardzības spēju, kā arī inženieru resursa tālāka attīstīšana. Bet bez visa tā noteikti ir jāstrādā, lai sakārtotu un uzlabotu infrastruktūru — ja tās nebūs pietiekamā daudzumā un kvalitātē, mēs gluži vienkārši nevarēsīm pilnā apmērā izmantot un uzglabāt savā rīcībā esošo tehniku un apbruņojumu. Tāpat arī treniņiem ir nepieciešami jauni poligoni un šautuves. To izveides vietas jau ir atrastas un apstiprinātas, tagad jāsāk iekārtošanas darbi.

— Kā sokas ar jauno zemessargu apmācību?

— Personālsastāva rekrutēšana un apmācība mums visiem ir liels izaicinājums.

Arī šajā ziņā esam atraduši risinājumu — šogad ļoti veiksmīgi uzsākām strādāt pie nometņu tipa apmācības. Tas nozīmē, ka šim mērķim mēs no savas puses koncentrējam pieejamos instruktoru un apmācībai nepieciešamā aprīkojuma resursus un 10—20 dienu laikā intensīvi strādājam ar zemessargiem. Sasniedzām ļoti labus rezultātus — apmācījam vairāk nekā 500 cilvēku, un tas ir milzīgs skaits. No viņiem aptuveni 300 pilnībā pabeidza pamatapmācības kursu, un tas arī ir īsts veiksmes stāsts, jo ļoti īsā laikā esam sagatavojuši tik lielu skaitu kaujas spējīgu zemessargu. Manuprāt, zemessargu kvalitāte ir acīmredzami augusi, un galvenokārt tas ir izskaidrojams ar uzsāktu instruktoru un pieejamo resursu koncentrēšanu apmācības uzdevumiem. Šāda prakse mums noteikti jāturpina.

Ar labiem panākumiem norisinās Zemessardzes mācību centra izveidošana Dobelē, kur notiek jaunākā komandieru sastāva apmācība. Ap 90 jaunie kaprāļi jau ir apmācīti un saņēmuši nodaļu komandieru kvalifikāciju. Viņu spējas izmantojam arī «Mazajā Namejā», un rezultāti bija ļoti labi.

— Vai interese par stāšanos Zemessardzē saglabājas?

— Protams, interese par iestāšanos Zemessardzē vairs nav tik liela, kā tas bija Ukrainas notikumu sākumā, taču tā saglabājas stabili augsta. Jāņem arī vērā, ka Zemessardzē, tāpat jā jebkurā citā organizācijā, notiek cilvēku maiņa — daļa aiziet vecuma dēļ, vēl daļa pievēršas profesionālajai karjerai vai izlemj nodarboties ar kaut ko citu. Mēs reizēm mēdzam teikt, ka daudziem Zemessardzē ir kā tramplīns, kas palīdz cilvēkam novērtēt savas spējas un labāk saprast, ko viņš var un vēlas darīt savā dzīvē. Aptuveni 1000 jaunu cilvēku gadā mums pienāk klāt, tādat intereses līmenis saglabājas stabili augsts.

Vislabākie vēstnieki ir paši zemessargi, jo viņi arī aiznesis sabiedrībai pareizo vēsti — ka dienēt Zemessardzē ir kļuvis daudz labāk un interesantāk. Viņi noteikti pastāstīs, ka mēs apgūstam arvien jaunus ieroču sistēmas un ekipējumu, ka no gada gadā pieaug arī finansējums, līdz ar to apmācību process kļūst daudz kvalitatīvāks un daudzveidīgāks. Esmu pārliecināts, ka nākamgad situācija kļūs vēl labāka, un līdz ar to pieaugs arī sabiedrības interese par dienestu Zemessardzē. Mums no savas puses ir jāiegulda arī liels komandieru darbs, lai cilvēki uzticētos Zemessardzē, nāktu pie mums un nepievilto.

— Joprojām laiku pa laikam dzirdam par nepietiekamo ekipējumu.

— Apgādes un nodrošinājuma sistēma mums vēl ir tāda pagausa un smagnēja. Piemēram, Zemessardzē pamatekipējums ir nodrošināts tikai 30% zemessargu. Tomēr perspektīva ir cerīga — Aizsardzības ministrija veic vairākus iepirkumus, vairāki jau ir noslēgušies. Piemēram, mēs ļoti cerīgi skatāmies uz nakts redzamības ierīču iepirkumu. Nākamgad mums vajadzētu sajukt praksē šo iepirkumu rezultātus. Arī tas ir pozitīvs impulss, kas mudinās cilvēkus nākt un iesaistīties Zemessardzē. Motivācija sabiedrībā ir liela, tāpēc mums no savas puses ir ļoti cītīgi jāstrādā pie tā, lai spētu šos jaunos zemessargus apgādāt ar pamatlietām.

Ļoti pozitīva ietekme ir arī partnervalstu karavīru klātbūtnei. Zemessargi redz, ka neesam vieni — partnervalstu karavīri piedalās mācībās, plecu pie pleca pilda kopējos uzdevumus —, un to ļoti novērtē. Arī tā ir iedarbīga motivācija izlemt par labu dalībai Zemessardzē.

— Kādu redzat Zemessardzi tuvākajā nākotnē un, piemēram, pēc pieciem gadiem?

— Mēs ne tikai kļūstam spēcīgāki, bet arī paplašināmies. Veidošanās procesā ir 1. Rīgas brigāde, līdz ar to papildus būs vēl divi bataljoni — atjaunosim Bauskas bataljonu un no jauna veidosim Rīgas bataljonu. Protams, tas prasīs ļoti daudz darba, īpaši rekrutēšanas jomā, taču Rīgā un tuvākajā apkārtnē dzīvojošie cilvēki tagad varēs nākt un pieteikties ne tikai Studentu bataljonā.

Attīstās arī profesionālā dienesta rota Latgalē — plānots sasniegt 150 cilvēku skaitlisko sastāvu jau šogad.

Līdz tam, lai mēs varētu attīstīties tā, kā esam iecerējuši, vēl nepieciešams sakārtot infrastruktūru, attīstot noliktavu, transporta novietņu un poligonu tīklu pa visu Latviju. Visādā ziņā esmu pārliecināts, ka pēc pieciem gadiem Zemessardzē būs pilnībā ekipēta, bet vismaz 70% zemessargu būs arī nepieciešamie ieroči un tehnika. Kopējais zemessargu skaits varētu sasniegt 12 000 cilvēku. Tas gan, iespējams, būs pagrūti, jo infrastruktūras attīstīšana varētu netikt līdzī šim mērķim, taču šādas ambīcijas mums ir. Finansējuma pieaugums sasniedz jau 80 miljonus eiro, un tas nozīmē, ka zemessargiem būs ļoti kvalitatīvas apmācības, pilnvērtīga un plaša iesaiste kopējā bruņoto spēku mācību procesā. Jā, šie mērķi ir ambiciozi, taču nav nesasniedzami. ☒

JAUNSARDZES GADSIMTA CETURKSNIS

Juris Ciganovs,

Dr. hist., LKM direktora vietnieks.

Foto — Gatis Dieziņš.

Glūzi vai nemanot, Jaunsardzes vēsturē ir paskrējies gadsimta ceturksnis, un šā gada novembrī šobrīd vislielākā mūsu valsts jaunatnes organizācija atzīmē savas pastāvēšanas 25. gadadienu.

Starpkaru periodā Latvijas Republikā darbojās valsts atbalstīta liela paramilitāra struktūra — Latvijas Aizsargu organizācija, kurai viens no galvenajiem uzdevumiem bija rezervju gatavošana valsts bruņotajiem spēkiem. Tieši ar tādu mērķi 1928. gadā Latvijas Aizsargu organizācijas struktūrās, proti, pēc teritoriālā principa veidotajos aizsargu pulkos, sāka veidoties jaunatnes nodaļas un to dalībniekus nosauca par jaunsargiem. Toreiz jaunsargos varēja iestāties jaunieši 16 līdz 21 gada vecumā. Lai arī starpkaru laika jaunsargi nav uzskatāmi par mūsdienu līdzīga nosaukuma organizācijas priekštečiem, tomēr dažādu vēsturisko periodu jaunsargiem ir daudz kopīga. Iespējams, par šodienas jaunsargu vēsturi varētu runāt citādāk, ja Latvijas valstiskums 1940. gadā netiktu vardarbīgi pārtraukts.

Pirmskara laika jaunsargu vēsture vēl gaida savu pētnieku. Arī mūsdienu jaunsargu veidošanās gaitas izpēte ir tikai sākusies. Jo gadsimta ceturksnis ir niecīgs

Jaunsardzes vadītāji

Edgars Zaķis 1992.—1994.

Ekberts Imants 1994.—1998.

Pēteris Rudzītis 1998.—1999.

Sergejs Čevers 1999.—2010.

Bronislavs Mačuļskis 2010.—2012.

Ansis Strazdiņš 2013.—2017.

No 2017. gada — Aivis Mirbahs

laika sprādis vēstures lielajā ritējumā, taču šī laika aculieciniekiem 25 gadi ir ievērojams vēstures posms.

Mūsdienu Jaunsardzes aizsākumi ir saistāmi ar Latvijas Republikas valstiskuma atjaunošanas procesiem pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā. 1991. gada 21. augustā, jau tūlīt pēc valsts faktiskās neatkarības atjaunošanas pasludināšanas, nodibinājās Latvijas Republikas Zemessardze. Jau sākot ar Zemessardzes bataljonu pastāvēšanas pirmajām dienām, zemessargi, nākot uz nodarbībām, ņēma līdzī savus bērņus, kurus nereti iesaistīja dažādās aktivitātēs. Taču pagaidām tā visa bija pašdarbība. Zemessargu bērņiem šādas savu vecāku organizētas nodarbes patika, un pamazām radās doma, ka nepieciešama kāda īpaša jauniešiem domāta patriotiska organizācija, kurā konkrētās vietās instruktoru vadībā un pēc noteiktas programmas varētu apgūt valsts aizsardzības pamatus, iepazīties ar militārajā dienestā noderīgām iemaņām, lai varētu lietderīgi pavadīt laiku dažādās fiziskās aktivitātēs. Tas arī bija aizsākums mūsdienu jaunsargu kustībai. Valstī pēc atsevišķu cilvēku personiskās iniciatīvas jau bija atjaunotas skautu un mazpulkuru organizācijas, kuras savas darbības programmās paredzēja jauniešu patriotisko audzināšanu, fizisko attīstību un pilnvērtīgu brīvā laika pavadīšanu, taču nepiedāvāja jauniešiem militāro zināšanu pamatu apgušanu. Arī skolās pārstāja apgūt militāro mācību, tādējādi vairs nebija nevienas organizācijas, kura nodarbotos ar skolu jaunatnes izglītošanu valsts aizsardzības jomā.

Koordinācijas darbu uzņēmās Zemessardzes vadība, nolemjot apvienot un organizatoriski noformēt gandrīz pie katra zemessargu bataljona izveidotas jauniešu grupiņas. 1992. gada 25. novembrī toreizējais Zemessardzes štāba priekšnieks Ģirts Valdis Kristovskis parakstīja Jaunsardzes pagaidu nolikumu, kuru 30. novembrī apstiprināja arī izglītības, zinātnes un kultūras ministra vietniece Eiženija Aldermane.

Šajā nolikumā bija definēti arī Jaunsardzes galvenie uzdevumi: ieaudzināt, attīstīt un nostiprināt pozitīvās morālās īpašības, gribasspēku, pienākuma apziņu, Tēvijas mīlestību, biedriskumu, drošsirdību un disciplīnu, attīstīt fizisko sagatavotību un stāju, kā arī apgūt zināšanas un iemaņas, kādas nepieciešamas Latvijas Republikas aizsardzībai. Par jaunsargu varēja kļūt ikviens jaunietis vecumā no 12 līdz 18 gadiem, tiesa gan, bija vajadzīga vecāku atļauja.

Par pirmo Jaunsardzes vadītāju kļuva Edgars Zaķis, kam bija jāuzņemas pie Zemessardzes bataljoniem dibināto jauniešu grupu koordinators loma. Viņš arī izstrādāja pirmos pagaidu reglamentus un aktīvi piedalījās pirmo apmācības programmu tapšanā. Pirmās pie bataljoniem izveidotās jaunsargu vienības vadīja un pirmo apmācību iesākumā sabiedriskā kārtā veica paši zemessargi, galvenokārt tas notika vietējo Zemessardzes bataljonu štābos, bet ar laiku izvērās sadarbība ar pašvaldībām un skolām, tad daļa no šīm nodarbībām pārcēlās uz skolu telpām.

1993. gadā tika grozīts Zemessardzes likums, un tieši jaunā likuma «Par Latvijas Republikas Zemessardzi» redakcija kļuva par tiesisko pamatu Jaunsardzes pastāvēšanai. Likuma jaunajā redakcijā cita starpā bija teikts, ka jaunsargu kustībā var iesaistīt jauniešus līdz 18 gadu vecumam un Zemessardze uzņemas jaunsargu kustības vadīšanu un koordinēšanu. Zemessardzes komandiera 1993. gada 4. jūlijā pavēle apstiprināja jaunsargu organizācijas nolikumu. Cita starpā apstiprināja arī tās nosaukumu — Jaunsardze, jo līdz tam nosaukumam bija, tā teikt, neoficiāls raksturs. Parādījās arī jaunsarga svinīgā soliņuma teksts: «Es, Latvijas Republikas jaunsargs, svinīgi apsolos neželot savus spēkus un prātu labākas dzīves veidošanai manas dzimtās zemes un Latvijas tautas labā. Aplosos pēc labākās sirdsapziņas veikt jaunsarga pienākumus.» Jaunsarga devīze — «Augsim Latvijai!».

1994. gadā Jaunsardzes nolikumā tika izdarītas izmaiņas — Jaunsardze tika nodēvēta par «kustību» (agrāk lietotā termina «organizācija» vietā), un Zemessardzei deleģēja jaunsargu materiālā nodrošinājuma risināšanu. 1995. gadā Jaunsardzes nolikumu apstiprināja Aizsardzības ministrija.

Šajā laikā jaunsargu kustībā iesaistīto jauniešu mācību procesa pilnveidošanai katrā Zemessardzes bataljonā štatu sarakstos iekļāva jaunsarga vadītāja amatu, kura uzdevums bija plānot konkrētā bataljona jaunsargu mācību procesu, organizēt un vadīt jaunsargu nometnes, sacensības un citus pasākumus. 1996. gadā Zemessardzes Apmācību dienests un Jaunsardzes kustības vadība izstrādāja jaunu apmācību programmu. Pirmo reizi parādījās jēdziens «Valsts aizsardzības mācība» — paralēli jaunsargu kustībai Valsts militārā dienesta pārvalde sāka veidot pirmsdienesta apmācības programmu vispārīglietošajām mācību iestādēm. 1997. gadā pēc brīvprātības principa šādu fakultatīvu priekšmetu sāka piedāvāt vispārējās un profesionālās mācību iestādes visos valsts novados. Tieši jaunsargi izrādījās visaktīvākie valsts aizsardzības mācības stundu apmeklētāji.

2000. gadā Jaunsardzes kustībā darbojās vairāk nekā seši tūkstoši 12 līdz 18 gadus veci jaunieši. 2003. gada 19. decembrī Aizsardzības ministrija apstiprināja jaunu Jaunsardzes attīstības koncepciju, kurā bija paredzēts apvienot visus līdzšinējos skolu jaunatnes pirmsdienesta militārās apmācības veidus vienotā Jaunsardzes ietvaros

funkcionējošā sistēmā. Jaunsardzes kustību organizatoriski atdalīja no Zemessardzes, attiecīgi grozot likumu «Par Latvijas Republikas Zemessardzi» un svītrojot tajā pantu par Jaunsardzi. Jaunsardzes vienību vadību turpmāk nodrošināja Aizsardzības ministrijas Jaunatnes militārās izglītības nodaļa.

2004. gadā tika izveidots Jaunsardzes centrs — Aizsardzības ministrijas pakļautības iestāde. Centrs kā jaunsargu vienību koordinējoša iestāde sadarbojās ar mācību iestādēm visā Latvijā un vienlaikus ar Nacionālo bruņoto spēku vienībām. No Zemessardzes štatu sarakstiem izdalīja jaunsargu instruktorus, kuri pārgāja darbā uz Jaunsardzes centru.

2009. gadā Jaunsardzes patrona pienākumus uzņēmās toreizējais Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers.

2010. gadā aizsardzības sistēmas reorganizācijas rezultātā apvienojās vairākas iestādes un izveidojās Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs, kurā Jaunsardzes departaments bija viena no struktūrvienībām. Šis valstī bija finanšu krīzes laiks, un to pamatīgi izjuta arī Jaunsardze.

«Iedomājieties jaunatnes organizāciju, kas tikko saņēmusi ziņu par vienu no dramatiskākajām resursu samazināšanām, par kādu dzirdēts organizācijas pastāvēšanas vēsturē. Jaunsardzes štatu saraksti samazināti vismaz par 50%; atlikušajiem darbiniekiem atalgojuma fondā naudas pietiek labi ja līdz kalendārā gada vidum, pārredzamā nākotnē budžeta bāzē nereti paredzēti resursi organizācijas normālai funkcionēšanai, ne ekipējuma uzturēšanai,

ne attīstībai; nauda organizācijas svarīgākajai sadaļai (pārgājieni, ekskursijas, nometnes u.c.) samazināta septiņkārtīgi un ir ne vairāk kā vidēji pieci lati uz katru organizācijas biedru gadā... Tā nav abstraktas organizācijas pastardienas fikcija no literatūras — tādu Jaunsardze ieraudzīja pirmo darba dienas rītu 2010. gada janvārī.» — tā situāciju atcerējās vēlākais Jaunsardzes un informācijas centra direktors Druvis Kleins. Tomēr, par spīti dramatiskajiem apstākļiem, Jaunsardze izdzīvoja un turpināja attīstīties.

2011. gadā jaunsargu interešu izglītība tika realizēta 166 mācību vietās, kurās kopā bija 328 mācību grupas. Tomēr ne tuvu katrā skolā bija jaunsargu pulciņi.

2015. gada beigās notika Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra reorganizācija. 2016. gada 1. janvārī nomainījās Jaunsardzi pārraugošās iestādes nosaukums, un tagad tā saucas Jaunsardzes un informācijas centrs. Jaunajā struktūrā vairs nav pārstāvēta rekrutēšanas funkcija. Tagad tās pārziņā ietilpst ne tikai darbs ar jaunatni, bet arī sabiedrības informēšana par dažādām mūsu valsts aizsardzības resora aktivitātēm.

2017. gadā Jaunsardzes kustība ir pārstāvēta visās 110 Latvijas pašvaldībās un deviņās republikas nozīmes pilsētās, Jaunsardzes rindās darbojas vairāk nekā astoņi tūkstoši jaunsargu.

PĀRKĀPT INTEREŠU IZGLĪTĪBAS ROBEŽAS

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš un Normunds Mežiņš.

Jaunsardze novembrī atzīmē savas pastāvēšanas ceturtdaļgadsimtu. Vienlaikus organizācija ir lielu pārmaiņu priekšvakarā, kuru rezultātā tā pārkāps interešu izglītības robežas un kļūs par teju katra Latvijas vidusskolēna ikdienas daļu. Par gaidāmajām pārmaiņām, izaicinājumiem un sasniegumiem savā darbā stāsta Jaunsardzes un informācijas centra direktors pulkvežleitnants Aivis Mirbahs.

— **Jūsu līdzšinējais dienests bijis saistīts tikai ar militāro jomu, tagad esat ienācis nosacīti civilā struktūrā.**

— Jaunajā amatā stājos ar divējādām izjūtām — kā tajā slavenajā teātra maskā. No vienas puses, bija zināma nostalgija pēc iepriekšējās dienesta vietas, arī bažas, vai es, cilvēks ar tikai militāru pieredzi, esmu gatavs vadīt tik salīdzinoši civilu struktūru kā Jaunsardzes un informācijas centrs. Bet šai maskai ir arī otra puse — priecīgā. Un, no tās puses skatoties, jauno darbu uztvēru kā jaunu iespēju. Te tomēr vairāk esi pats sev saimnieks, vari pārvaldīt

tavā rīcībā esošās finanses, ir ļoti daudz iespēju mainīt lietu kārtību atbilstoši saviem priekšstatiem par to, kā labāk strādāt. Viss ir tavās rokās — gan plānošanas rīki, gan nodrošinājuma koncepcija. Par šo situāciju noteikti var teikt — kāds saimnieks, tāda arī organizācija.

— **Kāds ir jūsu redzējums par Jaunsardzi?**

— Pats svarīgākais jeb, citējot Kārli fon Klauzevicu, lielākais gravitācijas centrs Jaunsardzē ir mūsu instruktori. Tomēr tas ir tikai viens no centriem. Būtībā var teikt, ka šeit ir gan iekšējais, gan ārējais gravitācijas centrs. Iekšējais centrs ir mūsu pašu instruktori. No tā, cik viņi ir spēcīgi, zinoši, spējīgi aizraut un vest sev līdzī, ir tieši atkarīgs, cik spēcīga un kvalitatīva būs Jaunsardze kopumā. Bet ārējais gravitācijas centrs ir jaunsargu vecāki un viņu uzticība mums kā organizācijai. Ja vecāki jutīs un pārliecināsies, ka Jaunsardze ir uzticama, droša un interesanta — viņi uzticēs mums savus bērnus. Ja tā nebūs, mums radīsies ļoti lielas problēmas. Bet tādu scenāriju es nepieļauju un esmu pārliecināts, ka nākotnē mēs piesaistīsim vēl vairāk bērnu un jauniešu.

— **Kādus saskatījāt pašus svarīgākos neatliekamās uzdevumus?**

— Būtībā tas arī bija pats pirmais darbs un uzdevums, kam es pieķēros, — Jaunsardzes instruktoru apmācības standartizācija, kvalifikācijas noteikšana un apmācību kvalitātes uzlabošana. Protams, saviem spēkiem vien mēs galā netiktu — te man jāsaka liels paldies Nacionālo bruņoto spēku Mācību vadības pavēlniecībai par sniegto atbalstu, nodrošinot mums nepieciešamos apmācības kursus. Tie ir gan instruktoru — speciālistu apmācības kursi, gan stacionārās šaušanas nodarbības vadītāju kursi, kas notiek Instruktoru skolā, gan arī sakaru kursi Sakaru skolā. Jebkurā gadījumā — tas ir ļoti liels un būtisks

atbalsts, ko mēs saņemam no Mācību vadības pavēlniecības skolām. Tajā pašā laikā man ir pilnīgi skaidrs, ka mēs nevaram iztikt tikai ar Nacionālo bruņoto spēku resursiem vien — mums noteikti jānāca arī pašiem savi speciālisti tajās specifiskajās jomās, kur bruņotajiem spēkiem nav nepieciešamās kapacitātes vai kvalifikācijas, jo viņi ar šo specifisko jomu nenodarbojas ikdienā.

— **Ko tieši varam mācīt paši saviem spēkiem?**

— Mēs savas apmācības organizējam divas reizes gadā. Pirmā joma, ko mācījām augustā Jaunsardzes seminārā, bija nodarbību sagatavošana un vadīšana un drošības noteikumi. Esam izstrādājuši šādus drošības noteikumus Jaunsardzei, kurus augusta semināra laikā izskaidrojām instruktoriem un no septembra ieviešām dzīvē. Nākamie mūsu pašu sagatavotie kursi būs šaušana no nākamā gada janvāra un lauka kaujas iemaņas un sakari, kur apmācību uzsāksim 2018. gada augustā.

Ir vēl arī trešā joma, kur savas zināšanas papildina Jaunsardzes instruktori, — tie ir civilie kursi, piemēram, 72 stundu mācību kurss pedagoģijā vai nometņu vadītāju kursi.

— **Un ko no tā visa iegūst Jaunsardzes kustība?**

— Lielākais ieguvums no šīm izmaiņām noteikti būs tas, ka Jaunsardzē beidzot būs standartizēta izglītības un arī izglītošanas sistēma — katrs jaunsargs un viņa vecāki varēs būt droši, ka jebkurā Latvijas vietā saņems standartam atbilstošu un drošu ārpuskolas interešu izglītības piedāvājumu. Par šī standarta ieviešanu dzīvē mēs varēsim runāt jau nākamā gada septembrī, kad visi instruktori, kuri būs piedalījušies visos trijos apmācības semināros, būs apguvuši nepieciešamo minimumu, ko ir noteicis Jaunsardzes un informācijas centrs.

— Kā sokas ar iekšējā gravitācijas centra attīstīšanu?

— Jauno instruktoru piesaistīšana noliecama ir liels izaicinājums. Nav noslēpums, ka mēs būtisku daļu jaunsargu instruktoru esam piesaistījuši no bruņoto spēku rindām. Taču Nacionālo bruņoto spēku uzdevumi saistībā ar jaunajiem drošības izaicinājumiem arvien pieaug, tiek veidotas jaunas struktūras, un līdz ar to Jaunsardzes un informācijas centra iespējas rekrutēt instruktorus no bruņotajiem spēkiem samazinās proporcionāli to jauno uzdevumu un ambīciju pieaugumam. Tādēļ ir jāstrādā pie alternatīvām iespējām. Piemēram, pagaidām idejas līmenī mums ir sadarbības projekts ar Sporta un pedagogijas akadēmiju, kurā varētu ieviest arī militārās apmācības kursu kā atsevišķu moduli. Pēc absolvēšanas šī kursa beidzēji būtu sporta pasniedzēji un vienlaikus arī jaunsargu instruktori. Tādējādi akadēmiju pabeigušais jauniešs pats varētu izvēlēties, kur strādāt, vai arī apvienot abas profesijas.

— Lielas izmaiņas gaidāmas kā jaunsargiem, tā visiem skolēniem.

— Ļoti liels solis uz priekšu jaunatnes patriotiskajā audzināšanā, kas tieši ietekmēs arī Jaunsardzes attīstību, ir valsts aizsardzības mācības ieviešana. Pašlaik mēs prezentējam mācības koncepciju Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai. Atbilstoši mūsu redzējumam piedāvājam to ieviest kā obligāto izvēles priekšmetu. Taču acīmredzot tiešā saistībā ar aizsardzības jomas konjunktūras pieaugumu pēdējā laika notikumu kontekstā Saeimā valda uzskaits, ka valsts aizsardzības mācībai ir jākļūst par obligāto priekšmetu. Tad nu līdz decembrim kopā ar Izglītības un zinātnes ministriju veidosim koncepciju, kā šo mācību pasniegt vidusskolēniem kā obligāto priekšmetu. Es gan nedomāju, ka tas notiks jau no 2019. gada, — mums vienkārši nav tādu resursu, lai vienlaikus uzsāktu 35 000 jauniešu apmācību. Tāpēc valsts aizsardzības mācības ieviešana notiks ļoti pakāpeniski.

— Un cik tālu esam pārvirzījušies ar mācību satura izstrādi?

— Mācību programmas izstrāde ir uzsākta, un gribam to pilnībā pabeigt 2018. gada maijā, lai jau septembrī izvēlētajās skolās varētu uzsākt pilotprojektu.

Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa novēlējums jaunsargiem

Mūsu valsts izveidošana nav bijusi viegla un vienkārša. Tomēr tā vienmēr ir liecinājusi par tās iedzīvotāju apņēmību aizstāvēt savu valsti. Dodot svinīgo solījumu, ikviens jaunsargs ir paudis apņemšanos un gatavību aizsargāt mūsu valsts brīvību un neatkarību un kalpot savai tautai. Lai pieņemtie lēmumi un paveiktie darbi, un ticība mūsu valstij un tās tautai dod spēku stipras Latvijas attīstībai nākamajās desmitgadēs!

Aizsardzības ministra Raimonda Bergmaņa novēlējums jaunsargiem

No sirds sveicu ikvienu jaunsargu un ikvienu karavīru, kas palīdz Jaunsardzei augt un attīstīties par vienu no skolu jaunatnes nozīmīgākajām kustībām Latvijā. Jūs esat mūsu valsts lepnums un nākotne, jo jaunsargs ir patiesi Latvijas patriots. Kaut arī ne visi no jums kļūs par karavīriem, esmu drošs, ka Jaunsardzē iegūtās zināšanas un apgūtās prasmes lieti noderēs ikvienā citā profesijā. Lai skaisti svētki un lai Jaunsardzes rindas kļūst arvien kuplākas!

Dalībai pilotprojektā katrā reģionā un Rīgā tiks izvēlēta viena vidusskola un viena profesionālās izglītības skola, pavisam kopā desmit mācību iestādes. Pilotprojekta norises laikā mēs pētītu, kā notiek mācības ieviešana, kā skolas un skolēni ar to tiek galā, meklētu iespējamās pilnveidojamās vietas, veiktu nepieciešamos uzlabojumus, un 2019. gadā mācību ieviestu jau daudz plašākā skolu skaitā.

Pašlaik esam izsludinājuši aptauju vidusskolās un profesionālās izglītības mācību iestādēs, meklējot tās skolas, kuras būtu ieinteresētas piedalīties pilotprojektā.

► Turpinājums 23. lpp.

«VILKU» CETURTDALĢGADSIMTS

Juris Ciganovs,

Dr. hist. Latvijas Kara muzeja
direktora vietnieks.

Foto — Normunds Mežiņš.

Novembrī pieminam mūsu karavīrus. Šajā mēnesī ir gan Latvijas dzimšanas diena, gan Lāčplēša — mūsu uzvaras — diena. Zīmīgi, ka šis mēnesis ir arī viru kopas «Vilki» dzimšanas laiks. Sākums bija 1980. gadā, kad vēstures skolotājs Māris Ošs izveidoja J. Vācieša vārdā nosaukto Engures folkloras kopu. Darbojās tajā 22 puīši, repertuārs sastāvēja no savāktām un pierakstītām latviešu strēlnieku dziesmām. Pastāvošajai iekārtai šādas aktivitātes likās aizdomīgas, tāpēc nācās iepazīties ar padomju Valsts drošības komitejas darba metodēm. Atmodas laikā daļa no puīšiem darbojās folkloras ansambli «Liepavots», bet 1992. gada novembrī izveidojās viru kopa «Vilki» tieši tādā veidolā, kāda tā pastāv šodien. Tātad — «Vilkiem» šogad aprit 25 gadu jubileja. Par «Vilku» vēsturi un darbību izjautājam vienu no kopas dibinātājiem un dalībniekiem Andri Balceru.

Pedalijāmies Latvijas Tautas frontes rīkotajos pasākumos, arī citur, piemēram, dziedājam Latvijas Nacionālās neatkarības kustības dibināšanas pasākumā Arkādijas parkā Rīgā. Tad laiki kļuva mierīgāki, bet mums joprojām gribējās darīt to pašu, proti, vākt un dziedāt karavīru dziesmas, tikai, tā teikt, rakt dziļāk un pētīt šos materiālus pamatīgāk. Sākām meklēt un pētīt ne tikai strēlnieku un leģionāru dziesmas, bet pievērsāmies arī latviešu folklorai. Pētījām karavīru tematiku. Gribējām vismaz tuvoties izpratnei par latviešu karavīru mentalitāti un dzīvesziņu — ne tikai caur dziesmu, bet arī mēģinot rekonstruēt ieročus, apģērbu, lai izprastu šo cilvēku dzīvesveidu.

Tā kā folkloras kopa pievērsās ne tikai jaunāko laiku karavīru dziesmām, bet sāka pētīt arī senatni, tad nolēmām, ka jāmaina nosaukums.

Toreiz mūsu mītnes vieta bija Citadēles ielā, «Daugavas vanagu» telpās, domājām nosaukumu: «Bramaņi», «Senči», nē, nav tas.... Tad Uģis Drava, liepavotietis, tā vienkārši pateica: «Sauksimies «Vilki!» Visiem iepatikās. Vēlāk nosaukumam radām skaidrojumu par vilka atbilstību latviešu karavīru būtībai, totēmiskajām lietām. Par vizuālo tēlu parūpējās vēsturnieks Gints Skutāns. Mēģinājām paši šūt senajam latviešu karavīra ietērpam līdzīgu apģērbu, izmantojām linu, ādas.

— «Vilki» ir tie, kas cenšas lauzt vienu no sabiedrības stereotipiem, proti, par latviešu tautu kā gadsimtu gaitā apspiestu arāju tautu. Jūs to darāt ar dziesmām, ar latviešu karavīra mentalitātes meklēšanu.

— Latvietis, protams, bija arājs, bet cauri gadsimtiem viņš bijis arī karavīrs. Mēs mēģinām šo domu popularizēt sabiedrībā, īpaši jaunatnes vidū.

Jau Engures kopas koncertos mēs centāmies auditorijai pateikt, ka latvietis bija ne tikai arājs, ne tikai kalps svešiem kungiem, bet bija arī saimnieks un savas zemes aizstāvis grūtos laikos, tātad — karavīrs. Padomju gados to darījām caur strēlnieku tēmu.

Centāmies pateikt, ka grūtos laikos latvietis ņēma izkopts vietā ieroci, aizstāvēja savu zemi un darīja to labi. Jau pirms krustnešu iebrukuma mūsu senčiem bija sava karavīru kārta. Protams, vēsturnieki to var pastāstīt labāk, bet mēs šo domu popularizējam ar dziesmu.

— «Vilki» citu folkloras ansambļu un kopu vidū vienmēr ir izcēlušies.

— Mēs centāmies lauzt vēl vienu stereotipu, to, ka folkloras mantojuma vākšana un darbošanās folkloras ansambļos ir sieviešu darišana. Mēs gribējām pateikt —

— Kāpēc pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā vēlējāties turpināt J. Vācieša Engures folkloras kopas un «Liepavota» iesākto ceļu?

— Engures ansambļa un arī «Liepavota» laikā mēs daudz braucām apkārt, piedaloties dažādos pasākumos, it sevišķi, kad nāca Atmoda un «dziesmotā revolūcija».

arī vīrieši nav sliktāki un var to darīt. Turklāt karavīru folklorā ir vīru darbalauks. No mūsu sievām un draudzenēm vēlāk radās «Vilceņu» ansamblis, bet viņas darbojas patstāvīgi. Koncertos esam tikai «Vilki» jeb vīri, jo pasniedzam karavīru dziesmu mantojumu. «Vilcenēm» ir savs repertuārs — karavīru līgavu dziesmas.

— Kā redzat savu turpinājumu?

— Mūsu galvenā auditorija ir skolēni, braucam uz dažādām mācību iestādēm Latvijā, aicina mūs arī uz ārzemēm. Skolās cenšamies iepazīstināt klausītājus ne tikai ar savām dziesmām — strēlnieku, leģionāru, nacionālo partizānu, seno laiku karavīru dziesmām, bet rādām arī citu mūsu savākto materiālu: attēlus, ieročus, karavīru atribūtiķu, stāstām par mūsu karavīru gaitām. Būtībā tā ir skolēniem domāta koncertlekcija par latviešu karavīru vēsturi. Mūsu iespaidā dibinās jauni ansamblī, piemēram, «Vilkači». «Vilku» repertuāru veido visu laiku latviešu karavīru dziesmas. Mūsu sastāvs ir ļoti stabils. «Vilkos» šobrīd esam septiņi, ilgu laiku bijām seši, un šie seši ir kopš «Vilku» dibināšanas.

— Divdesmit pieci gadi muzicējošam kolektīvam ir liels vecums. Kā ir izdevies saglabāt šādu sastāva uzticību?

— Mūsu mērķis nav tikai koncertēt, mums ir sava misijas apziņa — popularizēt latviešu karavīru kultūras mantojumu. Tieši tāpēc mēs joprojām turamies kopā, un šis mērķis mūs dara atšķirīgus no citām muzikālajām apvienībām.

— Kā sokas ar vēsturisko dziesmu vākšanu? Vai vēl ir kas interesants atrodams?

— Ir gan! Muzikālo materiālu vācam kopš Engures kopas laikiem, ne visu no apkopotā esam apguvuši, bet arī šodien ir iespējams atrast jaunu materiālu. Tagad cenšamies apzināt vēl dzīvos nacionālos partizānus un noskaidrot, vai šiem cilvēkiem nav kaut kas mūsu muzikālās krātuves papildināšanai. Izrādās, vēl var atrast tādas lietas.

Nesen mums izdevās iegūt vairākas dziesmas, intervējot kādu bijušo nacionālo partizānu. Vēl iemantojām sešas leģionāru dziesmas — kādas karavīru grupas lokālu vēstures apdziedājumu poļu sādžā Laušēnā. Par šādām lietām esam pateicīgi liktenim. ☒

◀ *Sākums 20. un 21. lpp.*

Esam saņēmuši jau vairākas apstipriņošas atbildes. Tā soli pa solim virzīsimies uz priekšu, līdz 2020. gadā valsts aizsardzības mācība būs ieviesta visā Latvijā.

— Kādi būs skolēni, kuri pabeigs valsts aizsardzības mācību?

— Gan apmācības līmenis, gan kvalitāte ir visai nopietni — tā ir ekvivalenta militārā izglītība tam, ko apgūst kursanti Nacionālā bruņoto spēku Kājnieku skolas 1. līmenī, plus vēl arī fiziskā sagatavotība, dzīveskola un valstiskā audzināšana.

Īsumā var teikt, ka valsts aizsardzības mācību apguvis skolēns būs ieguvis Kājnieku skolas 1. līmeņa izglītību un īsta savas Dzimtenes patriota zināšanas — izpratni par vēstures notikumiem, līdera īpašības, iemaņas darbam komandā, pašiniciatīvu un daudzas citas dzīvē nepieciešamas zināšanas un iemaņas. Protams, tam būs vajadzīgs ilgāks laiks, jo, mācot skolēnus, objektīvi būs zemāka mācību procesa intensitāte un strukturētība, vairāk atkārtošana.

— Vai skolēniem pēc valsts aizsardzības mācības kursa pabeigšanas paredzami vēl kādi ieguvumi?

— Skolēniem, kuri būs apguvuši valsts aizsardzības mācības kursu, būs sava bonusu pakete. Protams, tie būs jau eksistējošie bonusi jaunsargiem plus iespēja bez konkursa iestāties Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, Valsts policijas vai Valsts robežsardzes koledžā. Mēs gribam panākt tādu pašu vienošanos arī ar Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžu.

Paralēli notiek sarunas par iespējām atvēlēt vietas budžeta grupās augstskolās, ja arī skolēnam vidējā atzīme nedaudz ir zem nepieciešamā minimuma. Jā, tas nav pietiekami, es to apzinos, tādēļ pie bonusu programmas mums vēl ir jāstrādā un tā jāpapildina.

— Un ko no šīm pārmaiņām iegūs valsts?

— Tas ir būtisks ieguvums valsts aizsardzības spējām un valstij kopumā.

Atbilstoši valsts aizsardzības koncepcijai šo mācību apguvušos skolēnus var salīdzināt ar apmācītiem ārrindas zemesargiem. Bet ir vēl vismaz viens aspekts.

Man bieži uzdod kādu jautājumu, tostarp arī Valsts kontroli tas interesē — proti, tiek prasīti kvantitatīvie rezultāti: cik jauniešu no Jaunsardzes ir aizgājuši tālāk dienēt Nacionālajos bruņotajos spēkos? Manuprāt, tas ir ļoti sašaurināts skatījums.

Bijušais jaunsargs dzīvē var izvēlēties jebkuru profesiju, bet, galvenais, viņš būs savai valstij lojāls pilsonis. Un no šāda aspekta vērtējot, visaptverošās aizsardzības koncepcijai ieguvums būs krietni lielāks, nekā mērķtiecīgi gatavojot tikai nākamos karavīrus.

Turklāt, ja mēs tagad definēsim Jaunsardzi kā tikai un vienīgi jauniešu rekrutēšanas un sagatavošanas instrumentu bruņoto spēku vajadzībām, mums ir skaidri jāapzinās, ka līdz ar to aizbiedēsim ļoti lielu daļu jauniešu. Neskatoties uz to visu, katru gadu apmēram 200 jaunsargu iestājas Nacionālajos bruņotajos spēkos, tāpēc es uzskatu, ka kvantitatīvi Jaunsardze pilda savu funkciju arī no šī redzpunkta.

— Vai valsts aizsardzības mācība savā ziņā nekonkurēs ar līdzšinējo Jaunsardzes sistēmu?

— Jā, arī šo jautājumu man bieži uzdod — vai valsts aizsardzības mācības ieviešana skolās nenozīmēs Jaunsardzes beigas. Viennozīmīgi — nē, drīzāk mēs varam runāt par jaunu attīstības līmeni. Kā zināms, pašlaik Jaunsardze ir interešu izglītības statusā, un pamatskolās tā tas būs arī turpmāk.

Ejot tālāk, faktiski visi skolēni, kas piedalīsies valsts aizsardzības mācības programmā, iekļausies Jaunsardzes apmācības sistēmā, un līdz ar to Jaunsardze tiks vēl vairāk stiprināta. Mēs varēsim atrisināt arī dažas līdz šim pastāvējušas problēmas.

Interesu izglītības mīnuss ir tas, ka apmeklējums nav obligāts, līdz ar to nereti nav iespējama kvalitatīva progresīva apmācība, ejot mācību vielā soli pa solim uz priekšu. Ja jaunsargs kavē apmācību, viņš pēc tam netiek līdz un nevar apgūt vielu. Visa vienība taču viena vai vairāku jauniešu dēļ neatkārtos divu mēnešu tēmas. Protams, jaunsargu instruktori savu iespēju robežās mēģina to darīt individuāli, taču kvalitāte zūd.

Valsts aizsardzības mācības ieviešanas rezultātā šis brīvprātības princips zudīs, tādēļ skolēniem varēsim nodrošināt kvalitatīvu, strukturizētu, standartizētu, mērķtiecīgu un progresīvu apmācību. ☒

Eiropas Savienības ekonomisko sankciju pret Krieviju ilgtermiņa

Toms Rostoks,

LNAA Drošības un stratēģiskās pētniecības centra pētnieks.

Nobeigums. Sākums žurnāla oktobra numurā.

Virknē Eiropas valstu pēdējo gadu laikā slepenie dienesti savos ikgadējos pārskatos daudz atklātāk sākuši runāt par Krievijas radītajiem apdraudējumiem. Piemēram, Zviedrijas Drošības dienests (*Swedish Security Service, SÄPO*) 2016. gada ziņojumā Krievijas specdienestu darbības un izmantotās metodes novērtējis kā agresīvas. Tiek uzskatīts, ka no Zviedrijā akreditētajiem 37 diplomātiem 10 ir Krievijas drošības dienestu darbinieki. Arī Čehijas Drošības informācijas dienests (*Security Information Service, BIS*) 2016. gada pārskatā ir atzinis, ka tieši Krievijas izlūkdienesti ir bijuši paši aktīvākie Čehijā. Igaunijas Iekšējās drošības dienests (*Estonian Internal Security Service, KAPO*) lielu daļu 2016. gada ziņojuma ir veltījis Krievijas mērķu un aktivitāšu analīzei. Tomēr Krievijas izlūkdienestu radītie apdraudējumi Eiropas drošībai

Krievijas rīcība pret rietumvalstīm neaprobežojas tikai ar militārā spēka demonstrēšanu, dezinformācijas kampaņām un slepeno dienestu aktivitātes pieaugumu. Par ļoti nopietnu apdraudējumu rietumvalstu politiskajai stabilitātei uzskatāmi Krievijas centieni destabilizēt vairāku valstu politiskās sistēmas un sniegt atbalstu galēji labējām un galēji kreisām opozīcijā esošām politiskajām kustībām.

neaprobežojas tikai ar aktivitātēm Baltijas valstīs un Centrāleiropā. Marks Galeoti 2016. gada publikācijā par Krievijas izlūkdienestu darbību Eiropā secina, ka Krievijas izlūkdienesti un drošības dienesti Eiropas valstīs ne tikai ievāc informāciju, bet arī nodarbojas ar politisko destabilizāciju, apkalpo Krievijas ekonomiskās intereses un vērsas pret Krievijas skatījumā nedraudzīgiem politiķiem.

Krievijas rīcība pret rietumvalstīm neaprobežojas tikai ar militārā spēka demonstrēšanu, dezinformācijas kampaņām un slepeno dienestu aktivitātes pieaugumu. Par ļoti nopietnu apdraudējumu rietumvalstu politiskajai stabilitātei uzskatāmi Krievijas centieni destabilizēt vairāku valstu politiskās sistēmas un sniegt atbalstu galēji labējām un galēji kreisām opozīcijā esošām politiskajām kustībām. Raugoties no rietumvalstu politisko elītu perspektīvas, šāda Krievijas rīcība ir vērtējama negatīvi, jo tādējādi Krievija atbalsta pie varas esošo lēmumu pieņēmēju politiskos konkurentus, kuru popularitāte dažādu faktoru — piemēram, bēgļu un starptautiskās migrācijas — iespaidā pēdējo gadu laikā ir pieaugusi. Kā raksta Sūzija Dennisona un Dina Pardijs, identificēt saikni starp Eiropas galēji labējām un galēji kreisajām partijām (no vienas puses) un Krieviju (no otras puses) ir sarežģīti, tomēr vairākums šāda veida partiju ir paudušas simpātijas Krievijas iestenojamajai ārpolitikai. Turklāt šāda veida politiskās partijas pastāv lielākajā daļā ES dalībvalstu.

Krievijas veiktā ārējā iejaukšanās rietumvalstu iekšpolitikā neaprobežojas ar dziļā opozīcijā esošu politisko spēku atbalstīšanu. Krievija ir sistemātiski (taču ar mainīgām sekmēm) centusies vājināt tai netīkamus politiķus, tādus kā Hilarija Klintone (ASV), Angela Merkele (Vācija) un Emanuels Makrons (Francija). Šāda stratēģija ir riskanta un var radīt pilnīgi pretēju efektu iecerētajam. Kristīgie demokrāti Angelas Merkeles vadībā guva uzvaru parlamenta vēlēšanās Vācijā 2017. gada septembrī, savukārt 2017. gada maijā notikušajās Francijas prezidenta vēlēšanās

uzvarēja Emanuels Makrons, kurš dažus mēnešus vēlāk preses konferencē pēc tikšanās ar Krievijas prezidentu Vladimiru Putinu izteicās, ka Krievijas masu medijus uzskata par ietekmes aģentiem, nevis masu medijiem. Krievijas iejaukšanās ASV prezidenta vēlēšanu norisē 2016. gadā ir kļuvusi par vispārzināmu faktu. 2017. gada janvārī publicētajā ASV drošības dienestu ziņojumā par Krievijas iejaukšanos ASV prezidenta vēlēšanu norisē secināts, ka Krievija ir centusies sasniegt vairākus mērķus: mazināt sabiedrības uzticēšanos demokrātiskajam procesam ASV, vājināt prezidenta amata kandidāti Hilariju Clintoni un palīdzēt prezidenta amata kandidātam Donaldam Trampam. 2017. gada laikā klajā ir nākuši vēl citi fakti par Krievijas iejaukšanos ASV 2016. gada vēlēšanās, piemēram, par Krievijas visnotaļ sekmīgajiem centieniem izmantot sociālo mediju platformas *Facebook* un *Twitter*, lai veicinātu sabiedrības šķelšanos ASV. 2016. gada vēlēšanas ASV arī norāda uz Krievijas gatavību izmantot kiberinstrumentus pret rietumvalstīm, lai tās vājinātu.

Secinājumi

Galvenais iemesls, kāpēc 2014. gadā ieviestās ekonomiskās sankcijas pret Krieviju nav atceltas, ir tas, ka Krievija nav izpildījusi Minskas vienošanās prasības attiecībā uz militāro konfliktu Ukrainā. Šajā rakstā ir norādīti vēl vairāki iemesli, kāpēc sankcijas nav atceltas. Galvenais iemesls ir pašas Krievijas rīcība attiecībā pret valstīm, kuras ieviesa sankcijas. Kopš Krimas aneksijas Krievijas rīcībai ir pievērsta pastiprināta uzmanība, tādējādi ir atklājušies jauni fakti par Krievijas ārpolitiku. Kā uzskata Marks Galeoti, Krievija cenšas likt lietā jebkādas sev pieejamos instrumentus ārpolitisko mērķu sasniegšanai. Tā cenšas izmantot rietumvalstu vājas vietas, kā instrumentus izvēloties kiberbrukumus un informācijas noplūdināšanu, piekukuļošanu, organizētās noziedzības grupējumus, slepenos dienestus, dezinformāciju un tai simpatizējošus politiskos spēkus. Lai arī atsevišķos jautājumos Krievijai ir izdevies sasniegt izvērītos mērķus, tomēr tās īstenotā politiskās destabilizācijas un dezinformācijas stratēģija ir radījusi arī pilnīgi pretēju efektu. Citiem vārdiem sakot, sankcijas pret Krieviju tiek pagarinātas ne tikai tāpēc, ka Krievija ir izvēršusi militāru agresiju pret Ukrainu, bet arī tāpēc, ka Krievijas rīcība virknei rietumvalstu ir bijusi naidīga. Tas ir pamanīts, un attieksme pret Krieviju ir mainījusies. ■

ARĪ *BALTDEFCOL* SVIN LATVIJAS VALSTS SVĒTKUS

Atzīmējot Lāčplēša dienu un Latvijas Republikas neatkarības proklamēšanas 99. gadadienu, Baltijas aizsardzības koledžas (*BALTDEFCOL*) Latvijas kontingents Tartu, Igaunijā, organizēja divus svinīgos pasākumus.

Šā gada 13. novembrī Tartu, Jaunajos Jāņa kapos, Baltijas aizsardzības koledžas (*BALTDEFCOL*) komandants ģenerālmajors Andis Dilāns kopā ar Nacionālo bruņoto spēku karavīriem, kuri pilda dienesta pienākumus un studē koledžā, Latvijas vēstniecības Igaunijā pārstāvjiem un Tartu Latviešu biedrības pārstāvjiem apmeklēja Pirmā pasaules kara laikā kritušo latviešu karavīru un bēgļu apbedījumus. Kritušo karavīru un bēgļu piemiņa, kuri ziedoja savu dzīvību brīvības cīņās, tika godināta ar ziedu un sveciņu nolikšanu pie 1930. gadā kapos uzstādītā arhitekta A. Birzenieka veidotā pieminekļa.

Klātesošos uzrunāja Latvijas Republikas ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Igaunijā Raimonds Jansons, vēstot par Ziemeļlatvijas brigādes izveidi un Brīvības cīņām. Svinīgo pasākumu noslēdza vēsturnieks Bruno Javoīšs, iepazīstinot klātesošos ar

latviešu karavīru un bēgļu piemiņas vietas izveides vēsturi. Viņš arī pasniedza *BALTDEFCOL* komandantam ģenerālmajoram Andim Dilānam dāvanā Jāka Pihlaka grāmatu «Lāčplēša Kara ordeņa un Brīvības krusta kavalieri». Šī monogrāfija sniedz pārskatu par neatkarīgo republiku augstākajiem militārajiem apbalvojumiem — Lāčplēša Kara ordeni un Brīvības krustu, kurus abas valstis pasniedza brīvības cīņu laikā no 1918. gada līdz 1920. gadam.

Savukārt 15. novembrī Baltijas aizsardzības koledžas komandants ģenerālmajors Andis Dilāns rīkoja oficiālo pieņemšanu par godu Latvijas Republikas neatkarības proklamēšanas 99. gadadienai.

Pieņemšanā piedalījās koledžas mācībspēki, darbinieki un studējošie Latvijas virsnieki. Pasākums tika atklāts ar kopīgu Latvijas Republikas valsts himnas «Dievs, svētī Latviju!» dziedāšanu.

*Sagatavojuši majore Anita Pizele un
majors Raimonds Kublickis.*

Foto — pulkvežleitnants Māris Gavrilko un Raido Sāars.

20. oktobrī aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis piedalījās Eiropas Militāro apvienību organizācijas (*European Organisation of Military Associations — EUROMIL*) prezidija sēdē, uzstājoties paneldiskusijā par sabiedroto spēku klātbūtni Baltijas valstīs.

Diskusijas dalībnieki pārrunāja Varšavas samita lēmuma izpildi, tai skaitā *NATO* paplašinātās klātbūtnes kaujas grupu izvietotāšanu Baltijas valstīs un Polijā. Tāpat dalībnieki diskutēja par

reģiona ģeopolitisko situāciju, *NATO* izaicinājumiem, kā arī uzņemošo valstu atbalsta nodrošināšanu.

«2016. gadā Varšavas samitā *NATO* pieņēma vēsturisku lēmumu, kas šobrīd tiek veiksmīgi īstenots. *NATO* paplašinātās klātbūtnes kaujas grupa, kas izvietota Latvijā, augsta beigās sasniedza pilnu kaujas gatavību un ir gatava aizsargāt Latviju no jebkāda veida agresijas izpausmēm,» norādīja R. Bergmanis.

EUROMIL ir starptautiska bezpeļņas organizācija, kas atbalsta Eiropas karavīru tiesības veidot un pievienoties militārajām profesionālajām apvienībām vai arodbiedrībām, veicina profesionālo militāro apvienību un arodbiedrību sadarbību, nodrošina kopīgu diskusiju forumu dalībnieku asociācijām, lai apmainītos ar informāciju, izstrādātu vadlīnijas un paraugpraksi sociālajā un profesionālajā jomā, kā arī informē par starptautiskajiem notikumiem drošības un aizsardzības jomā un ES sociālajiem un darba tiesību aktiem.

EUROMIL ir pārstāvētas 33 dienošo un atvaļināto karavīru organizācijas no 22 Eiropas valstīm. *EUROMIL* prezidija sēdes notiek divas reizes gadā.

Sagatavots pēc AM preses materiāla.

Foto — Gatis Dieziņš.

ZŪDOŠO ATMIŅU GLABĀTĀJI

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Veidojot Latvijas Nacionālo karavīru biedrību (LNKB), tās biedri solījušies būt konsekventi uzticīgi nacionālās Latvijas neatkarības idejai.

Biedrība apņēmusies arī saglabāt un attīstīt latviešu nacionālo karavīru kopības apziņu, veicināt un nostiprināt tautā, īpaši jaunatnē, latviešu karavīra goda jēdzienu un Tēvzemes mīlestību. Būtisks biedrības darbības mērķis ir karavīru atmiņu apkopošana, tā sekmējot objektīvu un patiesu kara vēstures izpēti darbu, kā arī objektīva vērtējuma izstrādes veicināšana Latvijas militārajā vēsturē. Ar to cieši saistīta arī militārās vēstures pieminekļu glabāšana, apzinot nacionālo karavīru kapus un piemiņas vietas, veicot to izveidi, sakopšanu un uzturēšanu. Vēl biedrība sniedz morālu un iespēju robežās arī materiālu atbalstu biedriem.

Saknes nāk no Latviešu leģiona

LNKB apvieno bijušos karavīrus, kuri savulaik dienējuši Latviešu leģionā vai kā citādi bijuši ar to saistīti. Biedrība dibināta 1991. gadā, tūlīt pēc Atmodas notikumiem, atminas LNKB priekšsēdētājs Edgars Skreija. «Gribējām pulcināt visus, kas ko labu darījuši Latvijas labā. Vēl viens uzdevums bija arī savas pieredzes un atmiņu nodošana mūsdienu jaunatnei — lai jaunie iepazīstas ar vēsturi tieši no avota, no to laiku notikumu aculieciniekiem.»

Gandrīz visi LNKB biedri ir politiski represētie, un liela nozīme biedrības tapšanā bijusi arī «Daugavas vanagiem», ar ko LNKB joprojām uztur ciešas saiknes.

Lestenes brāļu kapu izveide — svarīgākais

Atpazīstamību biedrība ieguva ar visai aktīvu dalību dažādos militārās vēstures notikumu atceres pasākumos, pašiem esot arī organizētāju vidū. Zināmākais te noteikti ir 16. marts. Biedrībai svarīgs datums ir arī 8. maijs — Otrā pasaules kara noslēgums, kā arī daudzi citi valstiski nozīmīgie datumi. Viens no pēdējā laika lielākajiem notikumiem bija dalība Mores kauju atmiņas pasākumā septembra nogalē, kur kopā ar Aizsardzības ministrijas,

pašvaldības, citu karavīru organizāciju un jaunsargu pārstāvjiem piedalījās arī LNKB koris «Tēvija» un citi biedrības pārstāvji. «Dalībnieku gan bija mazāk nekā citus gadus — laikam pie vainas bija labie laika apstākļi un rudens ražas vākšana,» lēš E. Skreija.

Tomēr pats lielākais biedrības panākums noteikti ir Lestenes brāļu kapu izveide. «Tur pašlaik apbedīti vairāk nekā 1200 kritušo karavīru, bet memoriāla sienās iemūžināta vairāk nekā 18 000 kritušo varoņu piemiņa. Starp viņiem arī ir pēckara laika nacionālo partizānu — bijušo leģionāru — vārdi, jo tieši leģionāri veidoja nacionālo partizānu kustības mugurkaulu,» stāsta E. Skreija.

Vecie aiziet, jaunajiem nav laika

Latvijas Nacionālo karavīru biedrības biedri ir unikālu atmiņu nesēji. Joprojām dzīvo Otrā pasaules kara dalībnieku skaits samazinās ar katru dienu — tas ir neizbēgami, jo pat pašiem jaunākajiem iesaukšanai pakļautajiem tagad ir ap deviņdesmit un vairāk gadu. Tādēļ jo īpaši svarīgi būtu fiksēt un saglabāt sirmo karavīru pieredzes stāstus. Tāds arī bijis viens no biedrības mērķiem, taču laika gaitā to īstenot kļūst arvien smagāk.

«Agrāk daudz kur braucām un piedalījāmies, stāstījām un dalījāmies. Tagad tas tikpat kā nav iespējams. Gandrīz katru dienu saņemam kādu ziņu par biedriem, kas saslimuši, nonākuši slimnīcā vai ir jau aizsaulē.» Biedrībā tagad ir 125 biedri — neliels skaits, salīdzinot ar vairāk nekā 5000 biedriem un nodaļām visā Latvijā LNKB dibināšanas laikā. «Pirmajos pasākumos neietilpām Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē,» atminas Edgars Skreija. Laiku pa laikam parādās arī jauni biedri, jaunāka gadagājuma cilvēki, taču parasti

ne uz ilgu laiku. «Jaunajiem tagad jāpelna nauda, jācinās par izdzīvošanu.»

Joprojām gaida sava statusa atzīšanu

Tieši tādi viņi bija — jaunieši, kurus iesauca leģionā, atļāuj nevienu neprasot. Pašam E. Skreijam leģionāra gaitas sākās 1943. gada 1. augustā, līdzīgi daudziem citiem 1924. gadā dzimušajiem. «Tikai pēc tam uzzinājām, ka šāda iesaukšana nemaz nebija likumīga okupētajās teritorijās, bet kurš tad tolaik ko tādu ņemtu vērā.»

Viņa kara gaitas beidzās tikai 1950. gada maijā līdz ar atgriešanos Latvijā pēc demobilizācijas. Tiesa, vēl pirms tam Staļins izdevis pavēli, kas ļāva atbrīvot no ieslodzījuma vietām sagūstītos leģionārus, kas nav bijuši saistīti ar kara noziegumu pastrādāšanu. «Tādi jau mēs bijām gandrīz visi — maz kurš tika līdz reālai karošanai, vairākums strādāja palīgdarbos vai cēla kādas aizsardzības būves. Pēc kara beigām maz kas mainījās — iegājām pirtī ar mironģalvu pie cepures, ārā iznācām jau ar sarkano zvaigzni,» atceras E. Skreija. Pēc kara viņš tika nodarbināts urāna rūdas pārstrādes rūpnīcā Sillamē Igaunijā, kur pagājušā gadsimta vidū šim mērķim izmantoja vietējo degslānekli.

Vēl viens Latvijas Nacionālo karavīru biedrības nepabeigts projekts ir Saeimā jau 2014. gadā iesniegtais pieprasījums par Otrā pasaules kara dalībnieka statusa atzīšanu bijušajiem leģionāriem. «Neko vairāk mēs neprasām — tikai lai oficiāli atzīst, ka mēs arī bijām karavīri, nevis noziedznieki. Taču nekādas atbildes nav joprojām,» saka LNKB priekšsēdētājs Edgars Skreija. ■

Sveicam Veru Gribaču-Valteri nozīmīgajā jubilejā un vēlam arī turpmāk ar savu paraugu un stāju iedvesmot jaunus Latvijas valsts patriotus!

Žurnāla «Tēvijas Sargs» redakcija

Foto — Jānis Lācis.

DIENESTA BIEDRI UN SABIEDROTIE GODINA MŪSDIENĀS KRITUŠOS KARAVĪRUS

2016. gada 11. novembrī, tieši Lāčplēša dienā, godinot Latvijas karavīrus, kuri, pildot kaujas uzdevumus, ziedojuši savu dzīvību, Ādažu bāzē atklāja Nacionālo bruņoto spēku kritušo karavīru piemiņas vietu.

Kopš Latvijas armijas atjaunošanas mūsu karavīri ir piedalījušies daudzās starptautiskajās operācijās un kaujas uzdevumos. Ar saviem darbiem viņi ir pierādījuši, ka ir lojāli un pašai ziedīgi augstāko vērtību aizstāvēšanā. Lai godinātu karavīru ieguldījumu Latvijas drošības stiprināšanā, tika izveidota kritušo karavīru piemiņas vieta.

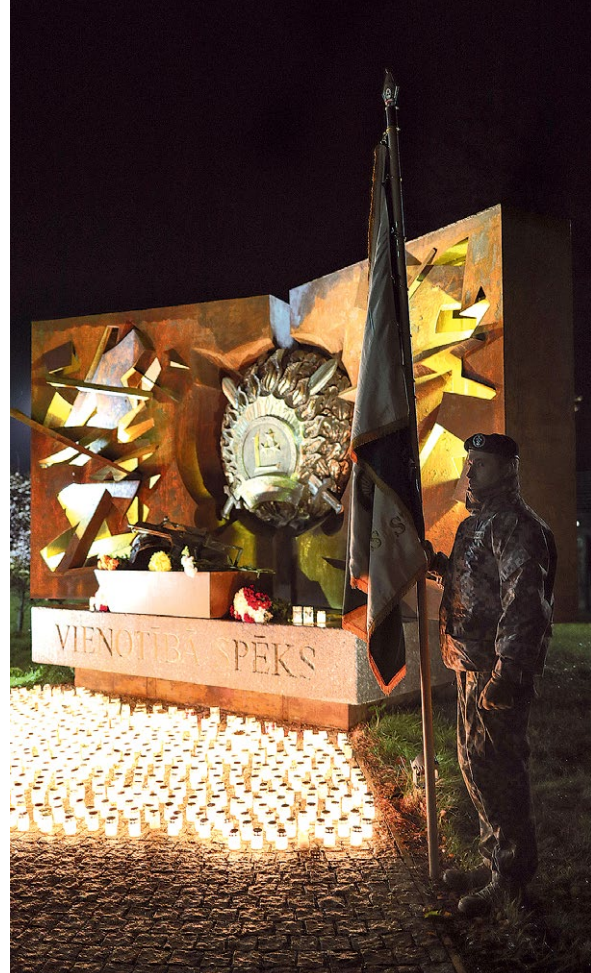
Pieminekļa mākslinieciskā kompozīcija ir pakļauta tās pamatnē iekaltajam uzrakstam «Vienotībā spēks». Kompozīcijas vienojošais elements ir Latvijas bruņoto spēku ģerbonis, simbolizējot nezūdošu Latvijas vērtību. Kritušo karavīru piemiņas vietas izveides tēlnieks ir Kristaps Strauts.

9. novembrī Ādažu bāzē dienesta biedri un sabiedrotie piedalījās kritušo karavīru atceres pasākumā, tādējādi turpinot Nacionālajos bruņotajos spēkos aizsāktu tradīciju godināt mūsdienās kritušos karavīrus.

Pasākumā piedalījās visas Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes vienības un to komandieri, brigādes komandieris pulkvedis Ilmārs Atis Lejiņš, Nacionālo bruņoto spēku virsseržants augstākais virsseržants Edgars Joksts-Bogdanovs. NATO Eiropas kaujas grupu pārstāvēja sešas Latvijā esošās NATO valstu vienības un tās komandiera vietnieks majors Huans Kardona. Pasākumu apmeklēja kritušo karavīru tuvinieki.

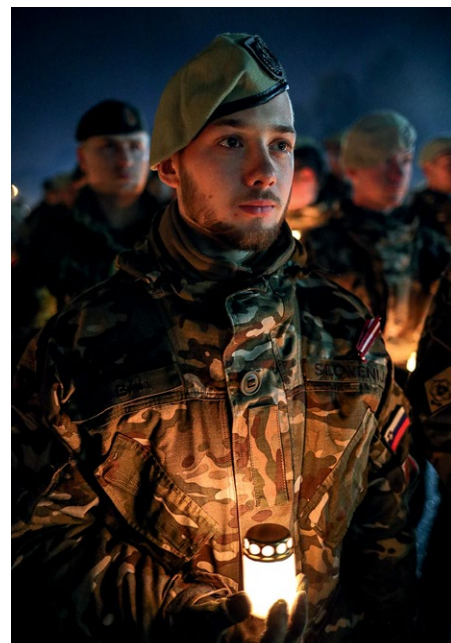
SzS MKBde komandieris pulkvedis Ilmārs Atis Lejiņš, uzrunājot klātesošos, teica: «Mēs, karavīri, esam piederīgi īpašai saimei — karavīru saimei. Tās spēks ir vienotībā, gluži kā skan mūsu devīze — «Vienotībā spēks.»»

Savukārt MKBde kapelāns majors Normunds Celmiņš savā uzrunā akcentēja karavīra misiju: «Mūsu pienākums ir atcerēties un godināt kritušos karavīrus. Karavīri savējos neaizmirst un nepamet nelaimē. Saikne, kas vieno karavīrus, ir neparasta un īpaša, tā ir ārkārtīga stingra un noturīga. Ne velti to dēvē par ieroču brālību jeb kopību. Brālība, kas top caur sadarbību un vienam otra pieņemšanu un atbalstīšanu, pārvarot apmācību vai pat kaujas grūtības un izaicinājumus. Taču

katra karavīra uzdevums ir šo brālību stiprināt, veidot un uzturēt ar savu personīgo ieguldījumu un pienesumu. Godprātīga attieksme pret pienākumiem, koleģiāla un draudzīga attieksme vienam pret otru, būt uzticamam un uzticēties citiem, lūk, būtiskākais ieguldījums kopīgam uzdevumam un vienotībai.»

*Izmantoti Sauszemes spēku Mehanizētās kājnieku brigādes publicitātes materiāli.
Foto — Armūns Janīks.*

JAUNJELGAVĀ ATKLĀJ PIEMIŅAS ZĪMI

LĀČPLĒŠA KARA ORDEŅA KAVALIERIEM

Jaunjelgavā 2. un 3. novembrī patriotiskā pasākumā «Latvijas karavīrs laikmetu griežos», ko sadarbībā ar Jaunsardzes un informācijas centru un VAS «Latvijas valsts meži» rīkoja biedrība «Latvijas ģenerāļu klubs», Jaunjelgavas novada dome un Sēlijas novadu apvienība, pulcējās vairāk nekā 300 jaunieši vecumā līdz 18 gadiem no dažādām Latvijas jaunatnes organizācijām — no Jaunsardzes, biedrībām «Latvijas mazpulki» un «Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija», kā arī Sēlijas novada skolu jaunieši.

Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs Guntis Libeks, uzsverot šī pasākuma nozīmīgumu Sēlijā, sacīja: «Sagaidot mūsu valsts dibināšanas simtgadi, mēs ar pienācīgo cieņu dosim godu Brīvības cīņu varoņiem, stiprināsim savstarpējo sadarbību un draudzību, vienosimies kopīgā uzticībā un dzimtenes mīlestībā.»

2. novembra vakarā jaunieši tikās sadraudzības pasākumā Jaunjelgavas vidusskolā, bet 3. novembrī norisinājās orientēšanās sacensības ar kontrolpunktiem Jaunjelgavas centra kultūrvēsturiskajās un nozīmīgākajās vietās. Savukārt Sēlijas novada skolās notika biedrības «Latvijas ģenerāļu klubs» pārstāvju tikšanās ar skolu jaunatni un sarkanbaltsarkano lentišu locīšana.

Jaunjelgavas Vecpilsētas parkā bija apskatāma Nacionālo bruņoto spēku ieroču un ekipējuma izstāde, savukārt NBS Štāba bataljona Godasardzes rotas karavīri demonstrēja defilē programmu.

Pēcpusdienā Jaunjelgavas kultūras namā raisījās diskusijas ar biedrības «Latvijas ģenerāļu klubs» pārstāvjiem un sarunas ar karavīriem par viņu ikdienu starptautiskajās operācijās, tika apbalvoti projektu konkursa «Dzimis Sēlijā. Sēlijas novadu patriotiem pa pēdām», orientēšanās sacensību, «Latvijas ģenerāļu kluba» un Sēlijas novada ceļojošā kausa izcīņas uzvarētāji. Pasākumu kultūras namā noslēdza Jaunjelgavas novada bērnu un jauniešu mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu svētku koncerts «Būt laimīgam Sēlijā...».

Vakarpusē svinīgā lāpu gājienā pasākumu dalībnieki devās uz Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem izveidoto piemiņas vietu Daugavas malā. Tur tika atklāta Jaunjelgavas novada Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem veltītā piemiņas stēla ar iegrvētajiem cīnītāju vārdiem.

Sagatavojusi **Vineta Žilinska**.
Foto — Gatis Dieziņš.

JAUNJELGAVAS NOVADA LĀČPLĒŠA KARA ORDEŅA KAVALIERI

- Kar. Jānis Benjavs (1899) — par 1916. gada 8. oktobra kauju pie Baložu kapiem
- Srž. Roberts Židovs (1896) — par 1919. gada 12. novembra cīņu pie Lindes muižas
- Serž. Vilis Lasmanis (1894) — par 1919. gada 10. novembra cīņām pie Zaslauka stacijas un 20. novembrī pie Jelgavas ķieģeļu cepla
- Kar. Fricis Viktors (1896) — par 1920. gada 14. aprīļa izlūku gājieni un cīņu pie Kaļinovskas ciema Latgalē
- Kpt. Alberts Zandbergs (1894) — par 1916. gada 23. decembra uzbrukumu Skangaļiem un cīņu pie Mangaļiem
- Serž. Rūdolfs Okmanis (1894) — par 1919. gada 10. novembra cīņu pie Šampētera muižas
- Serž. Kārlis Stūre (1894) — par 1919. gada 17. oktobra cīņu pie Biržu muižas
- Kpr. Alberts Šukurs (1899) — par izlūku gājieni un 1919. gada 24. novembra cīņu pie Īles muižas
- Serž. Vilis Zāģeris (1896) — par 1919. gada 16. novembra cīņu pie Ilziņu mājām Bauskas rajonā

ĢENERĀLIS ANDREJS KRUSTIŅŠ

Ģenerālis Andrejs Krustiņš.

Ģenerālis Andrejs Krustiņš dzimis 1884. gada 2. jūlijā Ungurmuizas pagasta (tagad Aiviekstes pagasts) «Vesetniekos» lauksaimnieka ģimenē. Beidzis vietējo pagasta skolu un Jēkabpils (Jēkabpils) pilsētas skolu. Kā daudzi latvju jaunekļi izvēlējies militāro karjeru — no 1905. līdz 1908. gadam mācījies Čugujevas junkurskolā. Pirmā dienesta vieta bija 178. kājnieku pulks Liepājā, no 1910. gada — Penzā. 1914. gadā, sākoties Pirmajam pasaules karam, pārcelts uz 99. rezerves bataljonu par rotas komandieri. 1916. gada 30. janvārī viņš brīvprātīgi pārgājis uz latviešu strēlniekiem — 6. Tukuma

strēlnieku bataljonu. Sākumā kā rotas, vēlāk bataljona komandieris. Bet ar 1917. gada 13. aprīli jau apakšpulkveža dienesta pakāpē komandē 6. Tukuma strēlnieku pulku. 1917. gada oktobrī devies atvaļinājumā, no kura atgriezies novembrī. Pulks tai laikā atradās Petrogradā, un A. Krustiņš tika ieskaitīts Daugavpils kara apgabala štāba virsnieku rezervē Vitebskā. No 1918. gada marta dzīvo vecāku mājās, bet tā paša gada septembrī dodas uz Krieviju, un Veļikije Lukos iestājas Sarkanajā armijā, kur tiek iecelts par 3. Padomju Latvijas strēlnieku brigādes štāba priekšnieku. 1919. gada maijā padomju vara viņu apcietina kā politiski neuzticamu. Tā paša gada septembrī no apcietinājuma izbēdzis un pārnācis Latvijas armijas pusē. Brīvības cīņās Andrejs Krustiņš iesaistās 1919. gada 8. oktobrī, kad tiek iecelts par 8. Daugavpils kājnieku pulka komandieri pulkveža-leitnanta dienesta pakāpē. Viņa vadībā pulks piedalījās kaujās pret bermontiešiem no Bolderājas puses uz dienvidrietumiem un dienvidiem — uz Pārdaugavu. Par veiksmīgu pulka vadību Andrejs Krustiņš tiek apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa II šķiru. Ar III šķiras Lāčplēša Kara ordeni viņš apbalvots par cīņām Rīgas frontē no 1919. gada 3. līdz 10. novembrim un pie Jelgavas 1919. gada 10. novembrī. Pulkveža zīmotnes A. Krustiņš saņem 1919. gada 21. novembrī, bet ģenerāļa — 1925. gada 22. jūnijā. Kā labu kara lietu speciālistu viņu 1922. gadā ieceļ par Latgales divīzijas komandiera palīgu, bet 1925. gadā — par Kurzemes divīzijas komandieri. Lai celtu savu profesionālo meistarību, A. Krustiņš 1929. gadā beidz Kara akadēmiskos kursus. Varas maiņu Latvijā viņš sagaida kā Latgales divīzijas komandieris (1933. gada oktobris — 1940. gada augusts). Kad 1940. gadā tika likvidēta Latvijas armija un oktobrī arī Tautas armija, Latgales un Zemgales Latvijas armijas divīziju ieskaitīja 24. teritoriālajā korpusā, izveidojot 183. divīziju ar komandieri ģenerāli Andreju Krustiņu. Komandiera amatā viņš bija

isu laiku, lai gan viņam tika piešķirta jaunā dienesta pakāpe — ģenerālmajors. Ģenerālis, pareizi novērtēdams stāvokli, 1941. gada pavasarī atteicās braukt uz kursiem Maskavā. 9. jūnijā viņu arestēja un izsūtīja uz Maskavu, kur Augstākās tiesas kara kolēģija 1941. gada 29. jūlijā viņam piesprieda augstāko soda mēru, ko izpildīja tā paša gada 16. oktobrī Noriļskā.

Ģenerālis Krustiņš apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa II un III šķiru, ar Triju Zvaigžņu ordeņa II šķiru, ar Viestura ordeņa I šķiru un vairākiem ārvalstu un cariskās Krievijas ordeniem.

Sagatavojis Gunārs Kušķis.

Foto — no Latvijas Kara muzeja krātuves.

Latgales divīzijas virsnieki. 20. gs. 20. gadu pirmā puse. 1. rindā trešais no kreisās — divīzijas komandiera palīgs pulkvedis Andrejs Krustiņš.

Kurzemes divīzijas komandieris ģenerālis Andrejs Krustiņš pieņem Liepājas garnizona parādi. Liepāja, 20. gs. 30. gadu sākums.

ARTILĒRISTI PĒTERBAZNĪCAS TORNĪ

Juris Ciganovs,

Dr. hist., Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks.

Foto — no Latvijas Kara muzeja fondiem.

Pirms 98 gadiem — 1919. gada oktobrī un novembrī — Rīgas Daugavmala bija frontes līnija. Mūsu valsts galvaspilsētā ritēja, kā vēlāk izrādījās, svarīgākā Neatkarības kara (1918—1920) kauja. Nelielā, vāji apbruņotā, vēl tikai pirms gada veidot saktā Latvijas armija cīnījās pret Pāvella Bermonta vadītajiem krievu—vācu bruņotajiem spēkiem, kurus tautā jau toreiz iesauca par bermontiešiem, bet pašas kaujas pret šo armiju par «bermontiādi». Latvijas armija šo pārbaudījumu izturēja un bermontiešus no savas zemes patrieca. Kaujas pie Rīgas ilga veselu mēnesi, un diena, kad no Rīgas Bermonta karaspēku patrieca, kļuva par mūsu armijas uzvaras simbolu.

Bermontiādes vēstures izpētes kopainai ir svarīgs arī tā laika notikumu aculiecinieku pieminētais, jo atmiņas būtiski papildina dokumentos un citos vēstures avotos atrodamo informāciju par notikumu gaitu, piešķirot vēstures mozaīkai nozīmīgas krāsas. 1929. gadā presē bija publicētas vēlākā Latvijas armijas pulkveža

Visvalža Dūma atmiņas par kādu interesantu 1919. gada Rīgas kauju epizodi — Pēterbaznīcas tornī izvietotā artilērijas uguns koriģētāju posteņa darbību.

Pulkvedis Visvaldis Dūms (1892—1940) dzimis 28. februārī Vietalvas pagasta Iļūlās — lauksaimnieka ģimenē. Beidzis Jēkabpils tirdzniecības skolu un Belostokas komercskolu. Studējis ķīmiju RPI. Pirmā pasaules kara laikā 1916. gada janvārī iestājies Konstantīna artilērijas karaskolā Petrogradā, kuru pabeidzis tā paša gada jūnijā kā praporščiks. Dienējis 4. Sibīrijas artilērijas brigādē. 1917. gadā paaugstināts par podporučiku. 1918. gada februārī kritis vācu gūstā, aprīlī izbēdzis un atgriezies savā daļā, vēlāk atvaļināts.

Bijis tehniķis Ivanovovozņesenskas artilērijas noliktavā un dienējis vairākos amatos Padomju Krievijas Sarkanās armijas Galvenās artilērijas pārvaldes izmēģinājumu nodaļā. 1918. gada decembrī ieskaitīts 2. latviešu padomju aviācijas nodaļā kā lidotājs novērotājs. 1919. gada vasarā nonākot Latvijā, pie Naukšēniem pārbēdzis pāri frontes līnijai un 1. jūlijā iestājies Latvijas Pagaidu valdības bruņotajos spēkos kā virsleitnants, dienējis 2. Cēsu kājnieku pulkā, vēlāk 4. artilērijas divizionā un Galvenajā artilērijas pārvaldē.

1920. gadā Dūmam piešķirta kapteiņa dienesta pakāpe, bet 1921. — pulkvežleitnanta dienesta pakāpe. No 1922. gada februāra Bruņošanās pārvaldes Tehniskās daļas priekšnieka vietnieks, no decembra Vidzemes artilērijas pulka divizona komandieris. 1925. un 1931. gadā beidzis artilērijas virsnieku kursus, kļuvis par divizona komandieri, pulka saimniecības daļas priekšnieku. 1929. un 1930. gadā Zemgales artilērijas pulka komandiera vietas izpildītājs, no 1932. gada — Latgales artilērijas pulka komandieris. 1935. gadā Visvaldis Dūms beidzis vecāko virsnieku kursus, no 1937. gada — Augstākās kara skolas klausītājs. No 1936. gada Augstākās kara skolas pasniedzējs, no 1929. gada septembra Armijas štāba priekšnieka palīgs. Miris 1940. gada 12. janvārī Rīgā. Apbedīts Rīgā, Brāļu kapos.

«1919. gada 12. oktobrī 2. Cēsu baterijas novērošanas punktu pārnesu pie Pētera gaiļa [Pēterbaznīcas tornī].

Tornī pavadītais mēnesis bij stipri bagāts dažādiem piedzīvojumiem. No sākuma bermontieši mums lika mieru. Bet tad mums kaimeņos ievilkās igauņu bruņotā vilciena novērotāji, un tie savā pārgalvībā visādi centās parādīt inaidniekam, ka tornis ir «apdzīvots». Zināms, bermontieši to bij ievērojuši un sāka mūs sveicināt, šaujot no lielgabaliem ar izdevīgo tiešo tēmēšanu. Tā pēc vienas tādas «kārtējās» torņa apšaudīšanas pie mums ieradās ugunsdzēsēji, jo esot aizdedzies torņa augšējais stāvs. Tomēr noskaidrojās, ka ugunsdzēsējus maldinājuši no otras galerijas lēni izplūstošie bermontiešu granātu sprādzienu dūmi. Citreiz, vēlu vakarā, atstājot torni, baznīcas pagalmā atradu kādu sievieti un vīrieti, kas nopietni skatās un pēta torni. Diezgan asi noprasiya tiem, ko viņi te meklē un kas saista viņu interesi pie baznīcas torņa. Izrādījās, ka vīrietis ir kāds pilsētas valdes darbinieks, pie kura atskrējusi sieviete ar prasību ierādīt viņai dzīvokli kādā pagrabā, jo Pētera baznīcu, kurai blakus viņa dzīvojo,

stipri apšaudot vāci, un baznīcas tornis drīz gāzīsoties: viens pilārs jau esot šodien izsists. Un tiešām — baznīcas pagalmā atradu no torņa galerijas nokritušu pilāru ar neapšaubāmām granātas sprādziena zīmēm. Apmierināju abus pilsoņus ar apgalvojumu, ka viena izsista pilāra dēļ tornis vēl negāzīsies un ka mēs sēžam tornī arī apšaudīšanas laikā un sēdēsīm arī uz priekšdienām.

Diezgan plaši izplatījies uzskats, ka artilēristi parasti vienaldzīgi noskatoties uz kājniekiem, ja pēdējie nokļuvuši arī diezgan smagā stāvoklī. Tas tomēr tā nav. Ja arī šo divu ieroču šķiru karavīri sava starpā «plēšas», tad tomēr kaujā artilēristi vairāk norūpējušies par kājnieku stāvokli kā viņi paši. Spilgtu piemēru redzēju — neatceros — 14. vai 15. oktobra rītā. Saņēmu rīkojumu turēt bateriju kaujas gatavībā, jo kājnieki forsēšot tiltus. No agra rīta sēdēju tornī. Tiltu forsēšana neizdevās. Mūsu kājnieki jau nāca atpakaļ, kad viņus piespieda pie tiltu grīdām divi vācu ložmetēji. Vajadzēja redzēt, ar kādu uztraukumu un nervozitāti visi novērotāji un telefonisti meklēja šos artilēristu visienīstākos ieročus, līdz ieraudzīja nodevīgas plāno dūmu saraustītas svītriņas plūstam no balta nama logiem Šoneru ielā [tagad Uzvaras bulvāris]. Turpretī, kad ieraudzīja noveļamies granātas atšķelto nama stūra izbūves apakšējo daļu, kā arī pa logiem plūstošos putekļu un dūmu mākoņus, kurus bija izsaukusi otra pa logu namā ielidojusi granāta, — tornis no gaviļēm gandrīz vai līgojās: ložmetēji aplkusa. Attiecībā uz šo gadījumu vēlāk dzirdēju kāda baterijas karavīra pazīstamam kājniekam stipri pašapzinīgā tonī teiktu frāzi: «Nebūtu mūsu komandiera, tad torīt friči jūs būtu par reņģēm pataisījuši uz tiem tiltiem...» Tas man glaimoja.

Vislielākais prieks valdīja tornī gadījumos, kad tika sarīkotas bruņoto vilcienu jeb automobiļu «medības». Bruņoto vilcienu «medīšana» pastāvēja iekš tam, ka telefona aparāts ar rīta krēslu tika iznests pirmajā jeb otrajā galerijā [resp. torņa stāvā], un tad sākās vilcienu trenkāšana līdz pat Tīriņmuižai [tagad Tīraines apkārtnē Mārupes novadā]. Pēc tam šāvējiem nekavējoties bij jāmanās lejā, jo tūdaļ sekoja torņa apšaudīšana no vācu pusēs.

Ar automobiļiem bija grūtāki, jo tie parasti parādījās negaidot un ātri nozuda. Baterija parasti nokavēja dot šāvieni, jo tehniski viņa to nespēja izpildīt. Pēc tam visu dienu torņa telefonisti «šķendējās» ar bateriju. Lai gan ilgu laiku nodzīvojām Pētera baznīcas tornī, tak nevienam reizi netiku novērojis pie karavīriem izturēšanos,

ko varētu apzīmēt jeb iztulkot par baznīcu apvainojošu. Ejot caur baznīcu jeb strādājot pie telefona vadiem, visi noņēma cepures, staigāja uz pirkstu galiem, runāja čukstošā pusbalsti.

Tornī ievainoja ar šautenes lodi ausī arī baterijas kaprāli Zvirbuli (vēlāk viņš bija leitnants Latgales artilērijas pulkā). Arī es personīgi tikai gadījuma dēļ nedabūju vēl smagāku ievainojumu. Bij sācies uzbrukums ar sabiedroto kara kuģu artilērijas palīdzību. Norādījumu došanai šīs artilērijas vadībai tornī bija ieradies kapteinis Fogelmanis [vēlākais pulkvedis Nikolajs Fogelmanis]. Es neatlaidīgi vēroju un apšaudīju Cementa fabriku. Kapteinis Fogelmanis pasauca mani pie sava, uz jūras pusi vērsta lodziņa, lai es paskatoties lielisko skatu, kad šaujot kreiseris «Dragoon». Tikko biju piegājis pie otra lodziņa, atskanēja spēcīgs sprādziens. Tornis piepildījās ar granātas sprādziena kodīgiem dūmiem, skanēja izsisto stiklu drumsas, klaudzēja krītošas saplēsto koku šķembeles. Izrādījās, ka vācu granāta bij atsitusies pret mana lodziņa slenģi un sprāgdama izārdījusi visu logu. Ja es būtu tajā momentā bijis savā vietā, nez kā tad būtu gājis... Par tādu izglābšanos esmu pulkvedim Fogelmanim parādā. Pēc tam, zināms, pie šī izsista lodziņa bija visdrošākā stāvēšana.

Pētera baznīcas tornī nodzīvojām gandrīz veselu mēnesi, līdz agrā 11. novembra rītā baterijas novērotājs kaprālis Irbītis, redzēdams vācus atstājam Pārdaugavu un no liela prieka nezinādams, ko darīt, sācis zvanīt ar baznīcas zvanu, sak: Rīga! Ienaidnieka granātas vairs neārdīs Tavas ielas, nebojās Tavus namus!...»

1920. gadā Visvaldi Dūmu apbalvoja ar Lāčplēša Kara ordeni, un viņš ir viens no nedaudzajiem, kam šis apbalvojums piešķirts nevis par vienu konkrētu kara epizodi, bet par vairākām reizēm, kad

kaujās parādīta varonība. Apbalvojuma pamatojumā rakstīts: «1919. gada 22. jūnija kaujā pie Lodes stacijas Dūms atsita vairākkārtējus ienaidnieka uzbrukumus, pretinieku viesuļuguni izveda mūsu bateriju no ielenkuma; jūnija beigās kaujā pie Juglas artilērijas divkaujā apklusināja ienaidnieka bateriju; 9. oktobrī pie Rīgas bermontiešu ielenkumā noturēja pozīcijas līdz baterijas izvešanai; 10. oktobrī niknā ugunī ar savas baterijas karavīriem devās durkļu triecienā, atsita ienaidnieku un tā ļāva sava baterijai pārvietoties drošās pozīcijās. 17. novembrī pie Cenas muižas ar artilērijas uguni padzina bermontiešu bruņvilcienu no kaujas lauka; 18. novembrī ar šrapneļu un karteču uguni atsita vācu uzbrukumus, pēc tam izveda savus biedrus ķēdē un sedza baterijas atkāpšanos.»

Rīga bermontiādes laikā.
1919. gada oktobris — novembris.

LHASA

OTRAIS TIBETAS CEĻOJUMS

Edmunds Vītols,
NBS rezerves kapteinis.

Autora foto.

Turpinājums. Sākums šā gada janvārā, aprīlā, jūlijā, septembra un oktobra numurā.

Kādā ceļa posmā redzējām budistu svētceļniekus, kuri lēnām devās pa šosejas malu Lhasas virzienā. Svētceļnieki bija saģērbušies vamžos, aplikuši ādas priekšautu, ap ceļiem aptinuši ādas ceļu sargus un rokās — apavu zoles, kas ar striķi bija piesietas pie augšdelma, lai nenoberztu plaukstas pret zemi vai asfaltu. Šie tibetieši visu ceļu no savas dzīvesvietas līdz Lhasai un apkārt Potalas pilij veic, nevis vienkārši ejot kājām, bet ik pēc trim soļiem noņemoties uz ceļiem, tad — uz vēdera, tad pieceļoties paklanās, paiet trīs soļus, un viss atkārtojas. Tāda Mahajānas budisma tradīcijā ir pilnā paklanīšanās, ko veic gan klosteros un tempļos, gan arī citu budistu svētvietu godināšanas procesā. Atcerējos, ka šādus svētceļniekus biju redzējis pirms diviem gadiem ejam apkārt Kailasa kalnam. Tur viņi visus 53 kilometrus veica tieši šādā veidā. Šeit bija līdzena šoseja, bet tur — kalnu taka piecu tūkstošu metru augstumā, sniegā, ledū un dubļos. Paši budisti šo praksi skaidro un slavina, jo tā palīdzot uzvarēt mūsu visbriesmīgāko ienaidnieku ceļā uz apgaismību, proti — mūsu ego. Tā ir reizē godbijības, pazemības, pacietības un izturības izkopšana. Visas šīs ļoti labās īpašības veicina garīgu cilvēkā. Līdztekus šīm darbībām viņi

nemitīgi skaita mantras, kuras izrunājot tiek regulēta elpošana. Tas viss kopā apskaidro cilvēku tik tālu, ka izzūd jebkāda traucējošo domu plūsma. Viss saplūst vienmērīgā ritma dejā, kas savā būtībā kļūst par meditāciju. Zūd laiks un telpa, viņi vairs neskaita kilometrus un neskatās pulkstenī, bet īsteno svētceļojumu, kas mums — garām braucošiem ceļotājiem — izskatās kā neizprotamu, pat bezjēdzīgu darbību kopums, ko veic «tumši ļautiņi», bet tas nāk mūsu no nezināšanas. Patiesībā šis svētceļojums ir katra budista dziļi apzināta sevis un pasaules izzināšanas prakse, kuras laikā cilvēks iemieso sevi mandalā, kur mikro un makro pasaule saplūst vienā veselumā. Viņi ir laimīgi cilvēki, viņi to dara, uzklaušot savu sirdsbalsi, nevis sekojot kaut kādām norādēm svētajos rakstos. Šo praksi droši var ierindot vienā kategorijā ar meditāciju, jo tā pati par sevi kļūst par meditāciju.

Esmu Indijā mēģinājis izdarīt šo klanīšanos dalailamas templi Dharamsalā. Tur to veic, metoties ceļos, noguļoties un pieceļoties 108 reizes. Pēc 50 reizēm man mugura bija slapja un sirds pa muti lēca laukā, bet šie ļautiņi to dara no agra rīta līdz vēlam vakaram. Jāatzīmē, ka puse no ceļā redzētajiem svētceļniekiem bija sievietes. Protams, darbības ir jāveic tehniski pareizi, ieskaitot mantras skaitīšanu, lai regulētu pareizu elpošanas ritmu. Jāteic, ka iekšēji šīs prakses veicēji nonāk tikpat kā citā dimensijā, kad ārējie faktori kļūst sekundāri. Esmu redzējis, kā tibetieši monotoni turpina savu ceļu, praktizējot pilno

paklanīšanos, neņemot vērā nedz lietu, nedz vēju, nedz sniegu.

Mēs braucām atkal augšup. Ātri pazuda zaļā zālīte un krūmāji, palika tikai sūnas uz akmeņiem, bet drīzumā arī to vairs nebija. Mēs strauji tuvojāmies mākoņiem, kas klīda starp kalnu virsotnēm. Sasniedzām Karola pāreju — 5020 metru augstumā virs jūras līmeņa. Piestājam uz brīdi, lai sajustu šejienes atmosfēru. «Atkal esam augstāk par Monblānu,» nomurmulēja Tomers. Viņa organisms joprojām negatīvi reaģēja uz strauju augstuma kāpinājumu, un viņš aprobežojās ar to, ka apsēdās uz džipa sliekšņa, vērodams apkārtni. Karolas pārejā bija labi apskatāms ledājs, kas nokarājās no 7600 metru augstas kalna virsotnes, kura bija aizķērusi mākonī un paslēpusies tajā. Arī te bija izkārti un skaļi plaukšķēdami, vējā plandījās budistu lūgšanu karodziņi. Arī dažas stūpas slējās pret vēju un dzīvojamās mājeles, kurās mitinājās tibetieši.

Kalnu pārejās bieži apstājas ne tikai ceļotāji, bet arī kravu pārvedēji. Vietējā komūna tad piedāvā naktsmājas visnotaļ spartiskos apstākļos, kā arī siltu ēdienu, dažādas pirmās nepieciešamības preces un arī labierīcības. Te tās bija iekārtotas trijās šim nolūkam virs aizs uzslīetās šīfera būdiņās. Džeks, iznācis no būdiņas, šķendējās necenzētiem vārdiem, ka gandrīz nogāzies ar visu būdu aizā. Šīfera siena, pret kuru viņš bija gribējis atbalstīties ar roku, neesot pat sastiprināta ar citām daļām. Labi, ka laikus parāvis roku un izsprucis ārā no apšaubāmās konstrukcijas.

MANI IESPAIDI

«Būtu aizspurdzis ar visu būdu un ceļinieku mēsliem aiz,» piktējās Džeks. Mums kļuva jautrāk.

Šejienes tibetiešiem pie akmens šķembu krāvuma mājelēm bija izliktas kaltēšanai jaku mēslu plēkas, bet turpat blakus bija redzams arī mūsdienu civilizācijas sasniegums — saules bateriju komplekts. Pievienots akumulatoram, tas vietējiem kalpoja par elektrības avotu.

Mums tuvojās vietējie iedzīvotāji. Viņu vienīgais iztikas avots, kalnu pārejā dzīvojot, bija ceļotāji un kravas automašīnu šoferi, kas, šeit piestājot, iepērkas, atpūšas vai pusdieno. Tibetieši piedāvāja visādas pašu darinātas rotas, tirkizus un citus pusdārgakmeņus, kas šejienes kalnos atrodami. Taču šķita, ka mūsu kompānijas pārstāvjiem atkal bija sabremzēta uztvere retinātā gaisa dēļ, jo neviens neielaidās sarunās ar vietējiem. Brīdi pastaigājuši un izlocījuši kājas, devāmies tālāk.

Pēc pārejas ceļš vijās lejup, un uztveres asums ātri atgriezās. Izbraucot no ceļa ieloka, mūsu skatam pavērās pasakainais Jamdroka ezers, kas likločiem starp kalnu grēdām bija aizplūdinājis savus tirkizzaļos ūdeņus 72 kilometru garumā. Jamdroks ir lielākais ezers Tibetas dienvidu daļā, un to uzskata par vienu no četriem Tibetas svētajiem ezeriem. Pārējie ir Manosarovars, Namtso un Lhamo Latso. 1996. gadā ķīnieši Jamdroka krastā uzcēla hidroelektrostaciju, kas ir lielākā visā Tibetas autonomajā reģionā. Tomēr tibetieši ir ļoti neapmierināti, jo ķīnieši savas rūpniecības vajadzībām izmanto Jamdroka ezera ūdeņus un urb apkārt esošajos kalnos tuneļus caurulēm un elektrības kabeļiem. Tibetiešiem šī ir svētvieta, bet ķīnieši viņu iebildumus neņem vērā. No elektrostacijas tibetiešiem nav nekāda labuma, jo viņi var izmantot tikai savus akumulatorus, kas darbināmi ar saules bateriju savāktu enerģiju. Ķīnieši reģiona elektrifikāciju izmanto, lai šurp uz dzīvi pārceltos arvien vairāk viņu tautiešu. Elektrostacijas būve Jamdrokā ir jūtami izjaukusi ekoloģisko līdzsvaru gan ezerā, gan tā apkārtnē. Rietumu inženieri, kas šeit strādā uz starptautisku līgumu pamata, lēš, ka, ūdens līmenim krītoties par 7,4 cm gadā, kā tas tagad notiek, ezers pilnībā izsīks divdesmit gadu laikā.

Piestājām ezera krastā, izkāpām no džipa un devāmies pie ūdens. Tas patiesi bija pārsteidzoši dzidr, tirkizzilzaļš, un tajā spoguļojās blakus esošās kalnu grēdas, mākoņi un debesis.

Es piesēdu uz kāda lielāka akmens pie paša ezera krasta, novilku zābakus, zeķes,

iegremdēju pēdas vēsajā ūdenī un klusējot vēroju šo dabas idilli. Jutu, ka esmu saplūdis vienā veselumā ar ainavu, ar ūdeni, ar debesīm un zemi, ar saviem sirdspukstiem. Aizvēru acis, bet ainava palika manā priekšā tāda pati, it kā acis būtu atvērtas. Laikam es to skatīju ar gara acīm. Bija pasakaina pilnības un miera sajūta, un pāri — milzīga pateicība, ka viss ir tieši tā — šeit un tagad. Atceroties un salīdzinot ar pirms diviem gadiem mēroto svētceļojumu uz Kailasa kalnu Rietumtibetā, šis ceļojums bija skaista pastaiga. Pārlicienājos, ka šī Tibetas daļa ir atšķirīga no rietumu mežonīgajiem reģioniem. Šeit bija kaut kāda infrastruktūra, labas kvalitātes asfaltēts ceļš, elektrības kabeļi ceļmalās un vairāk apdzīvotu vietu, arī daba bija izteikti daudzveidīgāka.

No šīs mierpilnās apceres mani negaidīti izrāva spēja sirēnas skaņa, kas nāca no šosejas. Pavērsies ar seju uz to pusi, ieraudzīju trīs automašīnas melnā krāsā, kas traucās lielā ātrumā pa likloču ceļu ezera krastā. Aiz pirmajām trim sekoja vēl un vēl, visas melnā krāsā. Kolonnā kopumā saskaitīju deviņas automašīnas, no kurām divi bija melni džipi ar garām antenām. Uzreiz sapratu, ka vērojam kādas augstas ķīniešu amatpersonas eskorta kolonnu, jo džipi sedza vienu automašīnu no priekšas un aiz mugures. Arī garās antenas liecināja, ka džipos ir nopietnas sakaru sistēmas. Kolonna pazuda aiz nākamā pagrieziena tikpat ātri, kā bija parādījusies pirms mirkļa. Džeks ar mūsu ceļabiedriem kādu laiku pārsprieda nule redzēto un izteica minējumus par VIP personu kolonnā.

Gar ezera krastu uzbraucām līdz nākamajai kalnu pārejai — Kambalai, kas bija tikai 4794 metru augstumā virs jūras līmeņa. Tur atkal apstājāmies, jo laika apstākļi uzlabojās, uzspīdēja saule, arī vējš nebija tik ļoti brāzmais kā citur. Mums pavērās

Kovbojs Džeks jaka mugurā.

fantastisks skats uz Jamdroka ezeru no augšas. Izkāpām no džipa un baudījām ainavu klusējot. No pretējās puses piebrauca kāds mikroautobuss, pilns ar ķīniešu tūristiem. Klusuma pilno noskaņu nomainīja tirgus laukuma skaņas un fotoaparātu kniksšķi. Kāds tibetietis bija izpušķojis savu jaku un piedāvāja kalnu pārejā ceļotājiem nobildēties par simbolisku samaksu. Džeks arī izmantoja šo iespēju un visā savā kovboja godībā labi nopozēja, sēžot jaka mugurā. Ķīniešu tūristi bija sajūsmā par šādu salikumu — tipisks kovbojs jaka mugurā! Liekas, ka ķīnieši īsti pat nesaprata, ka Džeks ir ceļotājs, nevis vīrs kovboja apģērbā, kas kopā ar tibetieti un jaku piepelnās. Mēs atkal uzjautrinājāmies par pārpratumiem saistībā ar Džeku.

Turpinājums sekos.

Tibetiešu svētceļnieki ceļā uz Lhasu.

PALIELINĀS KARAVĪRU ALGAS UN PIRKS PRETGAISA AIZSARDZĪBAS SISTĒMAS

Līdz šī gada beigām paredzēts izstrādāt rīcības plānu Lietuvas Bruņoto spēku militārpersonu atalgojuma palielināšanai un sociālā atbalsta pilnveidošanai. Lietuvas aizsardzības ministra preses sekretāre Vita Ramanauskaitē informējusi, ka saskaņā ar valdības apstiprināto budžeta projektu militārpersonu atalgojums līdz 2020. gadam tiks palielināts kopumā par 30%, salīdzinot ar algām 2016. gadā. Lai realizētu tik ievērojamu algu palielinājumu, trīs gadu laikā no valsts budžeta tiks atvēlēti 88 miljoni eiro, tajā skaitā 2019. gadā — 7,682 miljoni eiro, 2019. gadā — 39,261 miljons, bet 2020. gadā — 41,247 miljoni eiro.

No šī gada 1. oktobra karavīru algas jau ir palielinātas par 5%. Līdz tam Lietuvas BS ierindnieka alga bija 555 eiro pēc nodokļu nomaksas, seržanta — 714 eiro, bet kapteiņa — 1022 eiro. Karavīru ikmēneša uzturņa apmērs ir 240 eiro (kas netiek aplūkts ar nodokļiem).

Algu reforma tiks realizēta divos posmos — katrā no tiem palielinot algas par 15%. Atbilstoši tiks izstrādāta algu aprēķina sistēma atkarībā no karavīra izdienas stāža, dienesta pakāpes un ieņemamā amata pakāpes.

Lietuvas Bruņotie spēki neseno noslēguši līgumu par Norvēģijas ražojuma vidējā darbības rādiusa pretgaisa aizsardzības (PGA) sistēmu iegādi divu bateriju apbruņošanai. Līdz 2020. gada beigām paredzēts sasniegt šo PGA bateriju pilnu operacionālo gatavību.

Līgumu parakstīja Lietuvas Gaisa spēku komandieris pulkvedis Daiņus Guzs un pārstāvji no Norvēģijas valsts aizsardzības rūpniecības uzņēmuma «Kongsberg», kas ražo PGA sistēmas NASAMS (Norwegian Advanced Surface-to-Air Missile System). Šīs PGA sistēmas detalizētā izvērtēšanā tika atzītas par visatbilstošākajām šādiem kritērijiem — efektivitāte, savietojamība ar NATO sabiedroto valstu līdzīgām sistēmām, apkopes un remonta izmaksas, piegādes termiņi u.c.

Lietuvas aizsardzības ministrs Raimunds Karoblis informējis, ka darījuma summa ir 110 miljoni eiro, kas ietver gan pašas sistēmas, gan loģistikas nodrošinājuma paketi, operatoru apmācību un apkopes darbus. Turpmākajos trīs gados Lietuva no valsts budžeta plāno novirzīt kopumā 122,379 miljonus eiro vidējā darbības rādiusa pretgaisa aizsardzības sistēmu iegādei.

PGA sistēmas NASAMS raķešu palaišanas iekārta.

Pēc Lietuvas aizsardzības ministra R. Karobļa teiktā, PGA sistēmu iegāde ir stratēģiski nozīmīgo pirkumu sarakstā, un šis bruņojums ļaus Lietuvai pacelties kvalitatīvi jaunā PGA spēju līmenī, liekot pretiniekam rēķināties ar šo bruņojumu. Tādējādi Lietuvas

rīcībā būs iedarbīgs pretinieka agresīvo nodomu atturēšanas elements.

Līdz šim Baltijas valstu apbruņojumā bija tikai tuvā darbības rādiusa pretgaisa aizsardzības sistēmas. Toties NASAMS raķetes SLAMRAAM (Surface Launched AMRAAM) horizontālā plaknē var nolidot līdz pat 25 km un notriekt mērķi līdz 15 km augstumā. Gaisa telpas aizsardzības spēju turpmākai pilnveidošanai Baltijas valstīm jāplāno tālā darbības rādiusa PGA sistēmu iegāde, piemēram, tādu kā «Patriot». Pašlaik šo sistēmu iegādi un izvietojšanu jau plāno Polija, kas pēc kolektīvās aizsardzības principiem varētu veidot sadarbību ar NATO kaimiņvalstīm austrumos. R. Karoblis uzsvēris, ka krīzes situācijā aizsargāta gaisa telpa ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem sabiedroto valstu spēku izvēršanai reģionā. Lietuvas mērķis ir izveidot efektīvu PGA spēju, nodrošinot gaisa telpas monitoringu un kontroli, sauszemes vienību brīdināšanu par draudiem no gaisa, kā arī visu veidu gaisa mērķu satriekšanu.

ATKLĀJ JAUNO KAZARMU KOMPLEKSU

Oktobra beigās Igaunijas aizsardzības ministrs Jiri Luiks svinīgi atklāja paplašināto kazarmu kompleksu Tapas militārajā bāzē. Kompleksa paplašināšana tika pabeigta saskaņā ar plānotajiem termiņiem, un tas ir viens no Igaunijas lielākajiem un modernākajiem militārajiem objektiem pēdējās desmitgades laikā. Ministrs uzsvēris, ka Igaunijai izdevies pierādīt savas spējas ļoti īsā laikā paveikt milzīgu plānošanas un būvniecības darbu, lai nodrošinātu uzņemošās valsts atbalstu un sniegtu loģistikas nodrošinājumu alianses dalībvalstīm.

Tagad Tapas bāzē ir kopumā 20 ēkas un būves — astoņas kazarmas (to skaitā trīs jaunatklātās kazarmas), jaunais ēdināšanas komplekss, tehnikas remontdarbu veikšanas un mācību komplekss. Trīs no Tapas bāzes kazarmām ir atvēlētas sabiedroto spēku karavīru izvietojšanai. Katrā no trim jaunajām kazarmām var izvietot 300 karavīrus, un tur ir arī ierīkotas 30 biroja tipa darba vietas. Tapas bāzes ēku kopējā platība ir 38 000 kvadrātmetru.

Ēdināšanas zonā kopumā ir 5500 kvadrātmetru — tas ir lielākais šāda profila komplekss Baltijas valstīs. Katru dienu šajā kompleksā iespējams nodrošināt 3200 cilvēku ēdināšanas servisu, tajā skaitā 2400 cilvēkus var apkalpot ēdnīcā, bet 800 karavīriem var nodrošināt ēdināšanu lauka mācību apstākļos.

Dzīvojamā telpa jaunajā kazarmā.

MODERNIZĒ MILITĀRĀ TRANSPORTA AVIĀCIJAS FLOTI

Oktobra beigās Kučinas lidlaukā Slovākijā no Itālijas ieradās pirmā no divām Slovākijas Gaisa spēku pasūtītajām militārā transporta lidmašīnām «Leonardo C-27J Spartan».

Atskatoties vēsturē, Slovākija uzsāka pārrunas par C-27J iegādi jau 2008. gadā, un tikai 2014. gada oktobrī izdevās parakstīt līgumu ar itāļu kompāniju «Alenia Aermacchi» par divu šādu lidmašīnu iegādi. Līgums paredzēja pirmās lidmašīnas nodošanu pasūtītājam 2016. gada decembrī. Tādējādi itāļi ir piegādājuši pirmo lidmašīnu ar 10 mēnešu kavēšanos, un Slovākijas Aizsardzības ministrija ir uzsākusi pārrunas ar «Alenia Aermacchi» par kompensācijas piedziņu saistībā ar līgumā noteikto termiņu nepildīšanu. Otrā lidmašīnu Slovākijai būtu jāsaņem 2018. gada janvārī.

Abas jaunās militārā transporta lidmašīnas paredzēts iekļaut transporta eskadriļā, kas bāzējas Kučinas lidlaukā. C-27J aizstās divas novecojušās An-26B-100, kuras Gaisa spēki norakstīja jau 2016. gadā. Pirms C-27J saņemšanas Kučinas eskadriļā bija tikai sešas vieglās lidmašīnas L-410.

Apkopojot C-27J tirdzniecības statistiku, Slovākija kļuvusi par divpadsmito pasaules valsti, kas ekspluatēs šīs lidmašīnas. Kopumā «Alenia Aermacchi» jau ir uzbūvējis 82 šādas lidmašīnas.

«Leonardo C-27J Spartan».

PAPILDINA PRETTANKU IEROČU ARSENĀLU

Somijas Bruņotie spēki oktobrī parakstījuši līgumu ar zviedru kompāniju «Saab» par vieglo prettanku ieroču *NLAW* (*Next Generation Light Anti-tank Weapon*) piegādi jau līdz šī gada beigām.

Pirmo reizi Somija nopirka *NLAW* 2007. gadā, bet 2008. gadā tika noslēgts darījums par otras prettanku ieroču partijas iegādi. 2015. gadā tika parakstīts jauns līgums par 32 miljoniem eiro, kas paredzēja gan *NLAW*, gan apmācībai plānoto iekārtu piegādi. Pēdējais līgums ar «Saab» ir opcionālais pielikums 2015. gada līgumam.

Šī gada septembrī Zviedrijā notika 23 gadu laikā lielākās (19 000 zemesargu un karavīru no astoņām valstīm) mācības «Aurora-17», kurās prettanku ieroču *NLAW* efektivitāti izmēģināja ne tikai Somijas, bet arī Zviedrijas karavīri. Mācību mērķis bija pilnveidot aizsardzības spējas un uzlabot reaģēšanas spējas uzbrukuma gadījumā.

NLAW var pārnēsāt un lietot viens karavīrs (masa 12,5 kg), nodrošinot pretinieka kaujas tanku un citas bruņutehnikas iznīcināšanu tuvās distancēs. Turklāt šis ierocis ir efektīvs pret bruņutehniku ar dinamisko aizsardzību, un ar to var satriekt bruņu mērķus arī no augšas, ne tikai frontāli.

NLAW darbības rādiuss pret nekustīgiem mērķiem ir 20—800 m, kustīgiem — līdz 600 m. Karavīram ir nepieciešamas tikai 5 sekundes, lai ieroci atdrošinātu un sagatavotu šaušanai. Ar *NLAW* var šaut ne tikai lauka apstākļos, bet arī no slēpņiem ēkās vai būvēs. Šaušanas efektivitāti šis ierocis saglabā temperatūras diapazonā no -38° līdz $+63^{\circ}$ C. *NLAW* raķete darbojas pēc principa «izšāvi, aizmirsi», un operatoram precīzākai šaušanai nav jāveic analīze par mērķa ātrumu, vēja un attāluma ietekmi.

Bez Somijas prettanku ieroči *NLAW* ir arī Lielbritānijas, Zviedrijas, Šveices, Indonēzijas un Luksemburgas bruņoto spēku arsenālā. Pašlaik «Saab» veic pārrunas ar vairākām citām valstīm, kuras izskata iespēju papildināt savas prettanku spējas ar *NLAW*.

NLAW pirms raķetes palaišanas.

SAŅĒMUSI PIRMO F-35A PARTIJU

Šī gada 3. novembrī Karalisko gaisa spēku (KGS) bāzē «Erlann» no Fortvortas (ASV, Teksasas štats) ieradās jauni trīs piektās paaudzes iznīcinātāji «F-35A Lightning-2» (borta numuri AM-8, AM-9, AM-10), ko Norvēģija iegādājusies no ASV uzņēmuma «Lockheed Martin». Piegāde realizēta saskaņā ar līgumā noteikto grafiku, un šie ir pirmie iznīcinātāji, kas fiziski nogādāti Norvēģijā. Proti, vēl septiņus iznīcinātājus (borta numuri no AM-1 līdz AM-7) Norvēģija ir dabūjusi agrāk, taču tie atrodas ASV Gaisa spēku bāzē «Ljuik» (Arizonas štats), kur notiek norvēģu pilotu apmācība. Tagad arī bāzē «Erlann» dislocētie iznīcinātāji uzsāks personāla apmācību. KGS plāno 2020. gadā nodrošināt «F-35A Lightning-2» sākotnējo kaujas gatavību, bet 2025. gadā — pilnu kaujas gatavību.

Norvēģija ir pievienojusies F-35 projektam kā trešā līmeņa partnervalsts. 2008. gadā Oslo paziņoja par lēmumu iepirkt jaunus iznīcinātājus KGS iznīcinātāju parka modernizācijai, aizstājot 57 novecojušos F-16. Norvēģija plāno iegādāties pavisam 52 iznīcinātājus F-35A, bet pagaidām ir apstiprināti plāni par 40 lidaparātu pasūtīšanu. Saskaņā ar līdzšinējo grafiku (laika posmā starp 2018. un 2024. gadu) Norvēģija ik gadu saņems pa sešiem jaunajiem iznīcinātājiem.

Salīdzinājumam jāmin arī Krievijas pēdējos gados istenotā piektās paaudzes iznīcinātāja (uz Su-57 bāzes) programma FGFA («Fifth Generation Fighter Aircraft»), kas no 2007. gada tiek realizēta sadarbībā ar Indiju. Eksperti lēš, ka programmas

izmaksas ir ap 10 miljardi dolāru. Zīmīgi, ka oktobra beigās masu medijos tika publiskas Indijas Gaisa spēku (GS) ekspertu atsauksmes par minēto Krievijas programmu. Krievijas jaunais iznīcinātājs tiek kritizēts par nepietiekamiem rādītājiem mazpamanāmības ziņā (*stealth* tehnoloģija) un par moduļu tipa principu neesamību dzinēja uzbūvē (tādēļ būs daudz dārgāka tehniskā apkope). Indijas GS plāno rekomendēt Indijas valdībai izstāties no līguma ar Krieviju. Maskava šo informāciju vēl nav komentējusi.

F-35 lidojums tandēmā ar F-16.

PIRMO REIZI FORMĒ JŪRAS KĀJNIEKU VIENĪBU

Japānas valdība pieņēmusi lēmumu no 2018. gada marta saformēt Japānas nacionālo jūras kājnieku vienību, kuras galvenais uzdevums būs valstij piederošo attālo salu aizsardzība Austrumķīnas jūrā. Sākumā vienībā būs 2100 karavīru, un tā bāzēsies Kjusju salā (Japānas dienvidrietumu sala). No 2020. gada jūras kājnieku vienību iecerēts pārdislocēt uz Okinavu, kas ir vistālāk uz dienvidiem esošā Japānas sala un ir tuvāk Austrumķīnas jūrai.

Japānas strīds ar Ķīnu ir par neapdzīvotām salām Senkaku (Djaojujdao), kuru tuvumā ir dabas gāzes atradnes. Japānai un Ķīnai ir atšķirīgs viedoklis par Senkaku un gāzes atradņu piederību, kā arī domstarpības par ekskluzīvās ekonomiskās zonas sadales līniju.

Pēc jūras kājnieku vienības pārdislocēšanas uz Okinavu tā izvietosies Kempfansenas bāzē, kurā patlaban atrodas ASV jūras kājnieki. Pēc 2020. gada jaunizveidoto vienību paredzēts palielināt par 1000 karavīriem. Patlaban notiek Tokijas un Vašingtonas pārrunas par to, kā Kempfansenas bāzē tiks organizēta vienlaikus japāņu un amerikāņu jūras kājnieku dislokācija.

Japānas Jūras spēku amfibija LCAC (Landing Craft Air Cushion).

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja **majora Vizma Kaļčeva.**

Foto — www.kongsberg.com;
<http://www.kaitseministerium.ee>;
www.militaryfactory.com;
<https://www.f35.com>;
<https://ru.wikipedia.org>;
<https://images.google.lv/imgres>.

BŪT VAI NEBŪT EIROPAS ARMIJAI?

Ši gada 6. un 7. novembrī Briselē norisinājās Eiropas Savienības (ES) Militārās komitejas (MK) sanāksme, kurā ES dalībvalstis pārstāv bruņoto spēku komandieri. MK uzdevums ir militārās jomas priekšlikumu un rekomendāciju izstrāde un iesniegšana turpmākiem lēmumiem ES Politikas un drošības komitejā. ES bruņoto spēku komandieri apsprieda Eiropas drošības un aizsardzības sistēmas aktualitātes, kā arī sadarbību ar NATO un ES vadīto operāciju un misiju norisi (t. sk. *ALTHEA*, «*Atalanta*», «*Sophia*»). Turklāt tika analizēti arī ES Globālās stratēģijas ieviešanas rezultāti drošības un aizsardzības jomā.

Kontekstā ar ES Militārās komitejas skatītajiem jautājumiem īpaši aktuāla šķiet Francijas prezidenta Emanuēla Makrona nesenā uzruna Sorbonnas universitātes studentiem. Kā zināms, viņš šī gada maijā tika ievēlēts par Francijas prezidentu, jo solīja stiprināt eirozonu (19 ES dalībvalstis) un padziļināt Eiropas integrāciju *post BREXIT* periodā. Zīmīgi, ka Lielbritānija bija vienīgā aktīvā Eiropas armijas formēšanas pretiniece, norādot, ka Eiropas militārās struktūras nevajadzīgi dublēšot NATO funkcijas.

Pēc Lielbritānijas izstāšanās no ES Francija ir kļuvusi par militāri spēcīgāko savienības dalībvalsti, un tās līderis tieši tagad nācis klajā ar izteikti ambiciozu un plaša spektra Eiropas attīstības vīziju. Šai iniciatīvai vēl nav izdevies gūt atbalstu visu ES dalībvalstu politiķu un starptautiskās politikas jomas ekspertu vidū, taču E. Makrons apgalvo, ka progresīvās attīstības vīzijas realizācijai jau esot nodrošinājies ar 22 Eiropas Savienības valstu atbalstu. E. Makrons uzsver: «Pašlaik Eiropa ir pārāk vāja, pārāk lēna un tai trūkst efektivitātes.» Francijas prezidents kā pirmo soli piedāvājis reformēt Eiropas institūcijas, kas esot inertas un neefektīvas. Veidojot vienotu Eiropas nodokļu sistēmu, izstrādājot kopēju budžetu, panākot dziļāku integrāciju aizsardzības un izglītības jomā, būs iespējams eirozonu padarīt spēcīgāku un saliedētāku, lai adekvāti reaģētu uz mūsdienu ārējiem izaicinājumiem, uzskata E. Makrons. Pozitīvu vērtējumu viņa proeiropeiskajai iniciatīvai nesen publiski paudis arī Eiropas Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers.

Kā vienu no prioritārām ES attīstības jomām Francijas līderis izvirza aizsardzību,

un viņš piedāvā jau līdz 2020. gadam saformēt vienotus Eiropas bruņotos spēkus (ātrās reaģēšanas jeb intervences spēkus), kas isā laikā ir spējīgi iesaistīties militārās operācijās. Tiek piedāvāts izstrādāt arī vienotu Eiropas militāro doktrīnu un ieviest vienotu Eiropas aizsardzības budžetu. Kā militāro integrāciju veicinošos soļus E. Makrons piedāvā veidot Eiropas izlūkošanas akadēmiju, Eiropas terorisma apkarošanas aģentūru, Eiropas robežpolīciju, Eiropas bēgļu lietu biroju u. tml. Lai šādu Eiropas integrācijas konceptu veiksmīgi ieviestu dzīvē, Francijas prezidents piedāvā sākt ar attīstītākajām valstīm, kuru pozitīvais piemērs pārliecinātu tām pievienoties arī citas – ekonomiski mazāk attīstītas – Eiropas valstis. Līdz 2018. gada vidum E. Makrons piedāvā izstrādāt konkrētu rīcības plānu, kura tapšanā iesaistītos visu Eiropas Savienības valstu valdošie jomu eksperti.

Starptautiskās politikas eksperti atzīst, ka Krievijas līdera Vladimira Putina agresīvā politika Ukrainā daudzām Eiropas valstīm ir likusi attapties no visaptveroša pacifisma domāšanas veida pēc aukstā kara beigām. E. Makrona proaktīvais kurss uz Eiropas aizsardzības jomas integrāciju un stiprināšanu atbilst daudzu ES dalībvalstu pēdējos gados uzņemtajam kursam uz militāro budžetu palielināšanu. Arī Vācija ar tās kancleri Angelu Merkeli (ievēlēta uz ceturto pilnvaru termiņu) priekšgalā ir deklarējusi plānus pakāpeniski palielināt aizsardzības jomas tēriņus.

Lai gan Emanuēls Makrons ar lielu entuziasmu prezentēja Eiropas attīstības vīziju, savas uzrunas noslēgumā viņš atzina, ka Eiropai šobrīd trūkst vienotas stratēģiskās kultūras. «Eiropiešu nespēja rīkoties saliedēti mazina uzticēšanos un apdraud eiropiešu autoritāti kopumā. Tas var kļūt par nopietnu kavēkli ceļā uz visaptverošu Eiropas integrāciju.»

*Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojuši
majore Vīzma Kaļčeva.*

Avoti: www.consilium.europa.eu,
www.theguardian.com,
www.independent.co.uk,
www.express.co.uk, www.msn.com.

Sorbonnas universitāte Parīzē ir vecākā augstskola Francijā, un tieši jaunajai inteliģences paaudzei E. Makrons izvēlējās akcentēt nepieciešamību padziļināt eiropiešu integrāciju un padarīt efektīvāku Eiropas Savienības funkcionēšanu kopīgu interešu aizsardzības vārdā.

Abonēt var visās «Latvijas pasta» nodaļās,
kā arī internetā www.abone.pasts.lv
un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001

Ārvalstīs militāro žurnālu «Tēvijas Sargs»
var abonēt pie redakcijas pārstāvjiem.

Abonēšanas cena Latvijā:

1 mēnesim — EUR 0,71

6 mēnešiem — EUR 4,27

12 mēnešiem — EUR 8,54

Informācija uzzināma, arī zvanot pa tālruni +371 67335391
vai rakstot uz e-pastu: redakcija@sargs.lv

TĒVIJAS SARGS

MILITĀRAIS ŽURNĀLS

NIKS KEIVS BANNIJA MANRO NVAE

DRASTISKA PAŠIZNĪCINĀŠANĀS 2 CĒLIENOS
PIRMIZRĀDE 2017.GADA 31.MARTĀ

LOMĀS: ARTŪRS SKRASTIŅŠ, ĒRIKA EGLIJA, ANETE KRASOVSKA, ĀRIS ROZENTĀLS,
ĢIRTS ĶESTERIS, IVARS AUZIŅŠ, LILITA OZOLIŅA, MIRDZA MARTINSONE, OLGA
DREĢE, KASPARS ZĀLE, DĀRTA DANEVIČA, SARMĪTE RUBULE, LELDE DREIMANE,
KRISTĪNE BELICKĀ, IEVA FLORENCE, AMINATA GRIETA DIARRA, EDIJS ZALAKS,
MĀRTIŅŠ POČS, MĀRCIS JUDZIS

MŪZIKA: GRUPA „RYGA”

DAILES TEĀTRIS

REŽISORS / DŽ.DŽ.DŽILINDŽERS
SCENOGRĀFS / KRISTIANS BREKTE
KOSTĪMU MĀKSLINIECE / KATJA ŠEHURINA
KOMPONISTS / MĀRCIS JUDZIS

HOREOGRĀFE / LINDA KALNIŅA
VIDEO MĀKSLINIEKS / ARTIS DZĒRVE
GAISMU MĀKSLINIEKS /
JEVGEŅIJS VINOGRADOVS

Informācija pa tālr. 67294444

Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00

www.dailesteatris.lv

WWW.FACEBOOK.COM/ZURNALSTEVIJASSARGS

WWW.TEVIJASSARGS.LV

WWW.SARGS.LV

ISSN 14075040

9 771407 504002 11

Novembris, 11 (219) 2017 • Cena € 0,85